

みんなの

**Nyelvtani magyarázatok
Károli Gáspár Református Egyetem
Intenzív nyelvtanfolyam**

にほんご

I.

SZERKESZTŐK:

Wakai Szeidzsi

Somodi Júlia

Károli Gáspár Református Egyetem

Japán Tanszék

2006. január

Lektorálta:

Jordán Krisztina (2007.május)

Hara Anikó (2008 június)

Somogyi Gitta, Somogyi Kinga (2009 május)

1. lecke

(1) Nominális mondat

A magyar nyelvben a nominális mondatban általában az alanyt és állítmányt csak egymás után rakják, például „Solymár község. Budapest nagy.” stb. A japán nyelvben viszont az alany után „wa” -t, az állítmány után pedig a „deszu” áll.

_____は_____です。

.....wa.....deszu.

(Vigyázz, a deszu utolsó u-ját nem ejtjük!)

Vigyázz!

1) _____は rész elhagyható

2) _____です。 -ben főnév helyett „melléknév, névmás, idő, hely, szám stb. állhat)

はじめまして Örvendek.

わたしは ペートルです。 Péter vagyok.

わたしは カーロリ大学日本学科の0年生です。 A Károli Egyetem japán szakán 0-os vagyok.

しゅっしんは ブダペストです。

Szülvárosom Budapest.

しゅみは どくしょです。

Hobbim az olvasás.

どうぞよろしく。

Örülök, hogy megismerhettem.

Érdekesség

Aは partikula tulajdonképpen nem az alanyt jelöli, hanem a témát. Ezért ilyen módon is használható

Példa (Rendelés cukrászdában)

いらっしゃいませ。なにになさいますか。 Jó napot kívánok. Mit parancsolnak?

A: あ、わたしは コーヒー (です。) Ja, kávét kérek.

B: じゃあ、わたしは コーラ (です。) Akkor, én kólát kérek.

C: わたしも、コーラ (です。) Én is kólát kérek.

かしこまりました。 Értettem.

(2) Kérdés és válasz

Ha a nominális mondat végére „ka”-t teszünk, akkor abból kérdő mondat lesz.

A: あなたは いしゃですか。 Ön orvos?

B: はい、わたしは いしゃです。 Igen, orvos vagyok.

A: :わたしは おんなです。 Nő vagyok.

B: え~!? あなたは おんなですか。 Tényleg? Nem igaz!!

_____ですか。 -ban kérdőszót is használhatunk.

Kérdőszavak, amiket az 1.leckében tudni kell.:なん(hány)+さい(éves)

あなたは なんさいですか。Hány éves vagy?
わたしは 8 さいです。8 éves vagyok.
あなたは なんねんせいですか。Hányadikos vagy?
わたしは 3 ねんせいです。Harmadikos vagyok.

A : アンナさん、わたしは あなたが すきです。アンナさんは、なんさいですか。なんセンチですか。そして、なんキロですか。

B : ひみつです !

A : アンナさんは なんフォリントですか〜。

B : キー !

A: Anna, én szeretlek Téged. Hány éves, milyen magas (hány cm) és hány kiló vagy?

B: Titok.

A: Anna, mennyibe kerülsz (hány forint vagy)?

B: Hij!

(3) Tagadás

Ha a nominális mondat végére です helyett ではありません vagy じゃありません-t teszünk, akkor az tagadó mondattá válik.

あなたは 日本人ですか。Ön japán?
わたしは 日本人じゃありません。わたしは 中国人です。Nem vagyok japán. Én kínai vagyok.

あなたは ばかですか。Buta vagy.
わたしは ばかじゃありません。あなたはばかです。キー ! Nem vagyok buta. Te vagy az. Hij!

(4) の

A の funkciója főnév és főnév összekötése. Az 1.leckében „Birtokos, Hova tartozásos NO”-t tanulunk, de sok lehetőség van.

わたしは、カーロリだいがくの 0 ねんせいです。せいじさんは、0 ねんせいのせんせいです。
Én a Károli Egyetem „nulladik évfolyam” hallgatója vagyok. Seiji, a nulladikosok tanára.

ペーテルさんは、わたしのこいびとです。ガーボルさんも、わたしのこいびとです。ラーズローさんも、わたしのこいびとです。

Péter a szeretőm. Gábor is a szeretőm. László is a szeretőm.

(5) is

Ha az alany után a は helyett も-t teszünk, akkor „is” lesz a jelentése.

あなたは びじんです。 Te gyönyörű vagy.

ありがとうございます、あなたも とてもびじんです。Köszönöm. Te is nagyon gyönyörű vagy.

2. lecke

(1) 「これ、それ、あれ、どれ」

Mutató névmások. A 「これ」 -t a beszélőhöz közeli, a 「それ」 -t a hallgatóhoz közeli, az 「あれ」 -t pedig mind a beszélőtől, mind pedig a hallgatótól távoli dolgok jelölésére használjuk.

これはほんです。 Ez könyv.

それはノートです。 Az füzet.

あれはえんぴつです。 Amaz ceruza.

Kérdés: これは/それは/あれは なんですか。 Mi ez/az/amaz?

A 「この、その、あの」 szintén mutató névmások, és a főnév közvetlenül a névmás után áll.

このほん そのほん あのほん ez a könyv az a könyv amaz a könyv

(2) **„vagy” kérdés** 「これは A ですか、B ですか」

これはほんですか、ノートですか。 Ez könyv vagy füzet?

Így is mondhatjuk: これはほんですか。それともノートですか。

(3) A 「の」 **partikula** további funkciói.

① specifikálás, tartalom jelölése

これはにほんごのほんです。 Ez japán könyv.

それはコンピューターのほんです。 Az számítógépes könyv.

Kérdés: これはなんのほんですか。 Ez milyen könyv?

② birtokviszony

それはマールトンさんのかばんです。 Az Márton táskája.

Kérdés: それはだれのかばんですか。 Az kinek a táskája?

Hogyha a kontextusból kiderül, hogy miről van szó, a főnév kihagyható.

これはマールトンさんのです。 Ez a Mártoné.

Kérdés: これはだれのですか。 Ez kié?

Vagy még így is mondhatjuk:

このかばんはマールトンさんのです。 Ez a táska a Mártoné.

Kérdés: このかばんはだれのですか。 Ez a táska kié?

(4) A második leckében előforduló **kérdőszavak:**

なん? Mi? これはなんですか。 Mi ez?

だれ/どなた? Kicsoda? このひとはだれですか。 Ki ez az ember?

だれの? Kié? このほんはだれのですか。 Ez a könyv kié?

どれ? Melyik? ブランカさんのくるまはどれですか。 Melyik a Blanka autója?

3. lecke

(1) Helyhatározó szó

Helyhatározó szó a nominális mondatban lehet alany és állítmány is.

ここ itt	こちら erre
そこ ott	そちら arra
あそこ amot	あちら amarra
どこ hol?	どちら merre?

ここはだいがくです。／だいがくはここです。

Ez itt egyetem. Az egyetem itt van.

A: しょくどうは どこですか。Hol van az étkező?

B: あそこです。Amott van.

A: ここはどこですか。

B: フッフッフ… ここは、せいじさんのちょう (bél) のなか (bent) です。

.....

せ: すみません、トイレはどちらですか。

C: トイレはあちらです。

.....

せ: う～ん!

A・B: あ~~~~~!!!!!!

(2) Hovatartozás, márka

A どこ、どちら-val a hovatartozásra, a gyártó cég nevére (márka), a munkahelyre és a szülőföldre is rákérdezhetünk.

A: ペーテルさんのだいがくはどこ (／どちら) ですか。

Hol van a Péter egyeteme?/ Péter melyik egyetemre jár?

B: あそこ (／あちら) です。Amott van.

B: カーロリ・ガーシュパールだいがくです。A Károli Gáspár Egyetemre járok.

A: アンナさんは、どこのがくせいですか。Anna melyik egyetem hallgatója?

B: わたしはカーロリ・ガーシュパールだいがくのがくせいです。Én a KGE hallgatója vagyok.

A: いいけいたいでんわですね。どこのですか。Jó mobiltelefonod van. Milyen márka?

B: ノキアです。Nokia.

A: ハロー Hello.

B: あなたはこの人じゃないですね。どこの人ですか? Á, Ön nem idevalósi ugye? Honnan jött?

(3) számolás

1-10-ig japánul....

1 いち	2 に	3 さん	4 よん／し	5 ご
6 ろく	7 なな／しち	8 はち	9 く／きゅう	10 じゅう
0 れい／ぜろ				

Ezekkel a telefonszámot tudjuk kifejezni. (A japánok a telefonszámokat külön-külön szokták kimondani. Kötőjel helyett a の-t használják.)

06-26-360-022 ぜろ ろく の に ろく の さん ろく ぜろ の ぜろ に に

11-től 99-ig

10 + 1 → 11 じゅう いち じゅういち	2 · 10 + 5 → 25 に じゅう ご にじゅうご
-----------------------------	----------------------------------

43 (よんじゅうさん／しじゅうさん) 76 (ななじゅうろく／しちじゅうろく)
93 (きゅうじゅうさん)

100-tól 999-ig

100 (ひゃく) 2 · 100 → 200 (にひゃく)
300 (さんびゃく) 400 (よんひゃく) 500 (ごひゃく) 600 (ろっぴゃく)
700 (ななひゃく) 800 (はっぴゃく) 900 (きゅうひゃく)
953 (きゅうひゃく ごじゅう さん)

A : あなたの しんちょうは なんセンチですか。 (Hány centi vagy?)

B : 177センチです。

1000-től 9999-ig

1000 (せん) 2 · 1000 → 2000 (にせん)
3000 (さんぜん) 4000 (よんせん) 5000 (ごせん) 6000 (ろくせん) 7000 (ななせん)
8000 (はっせん) 9000 (きゅうせん)
3578 (さんぜん ごひゃく ななじゅう はち)
7629 (ななせんろっぴゃくにじゅうきゅう)

A : ことしは なんねんですか。

Idén milyen évet írunk?

B : 2005 ねんです。

2005-öt.

A : きよねんは なんねんでしたか。

Tavaly milyen évet írtunk?

B : 2004 ねんでした。

2004-et.

10000-től ...

10000 (いちまん) 40000 (よんまん) / 70000 (ななまん) / 90000 (きゅうまん)

10・0000→100000（じゅうまん） 1000000（ひゃくまん） 10000000（いっせんまん）

(4) Mennyibe kerül いくらですか。

A: この本はいくらですか。Ez a könyv mennyibe kerül?

B: 2800円です。2800 yen.

4. lecke

(1) A pontos idő kifejezése

いちじ 一時 1 óra	にじ 二時 2 óra	さんじ 三時 3 óra	よじ 四時 4 óra	ごじ 五時 5 óra	ろくじ 六時 6 óra
しちじ 七時 7 óra	はちじ 八時 8 óra	くじ 九時 9 óra	じゅうじ 十時 10 óra	じゅういちじ 十一時 11 óra	じゅうにじ 十二時 12 óra

kérdés: なんじ? いま なんじですか。 Most hány óra van?

いっぶん 一分 1 perc	にぶん 二分 2 perc	さんぶん 三分 3 perc	よんぶん 四分 4 perc	ごぶん 五分 5 perc	ろっぶん 六分 6 perc
ななぶん 七分 7 perc	はっぶん 八分 8 perc	きゅうぶん 九分 9 perc	じゅうぶん 十分 10 perc		

kérdés: なんぶん? なんじ なんぶんですか。 Most hány óra, hány perc van?

ちょうど九時です 九時 5 分 (すぎ) です 九時 5 分まえです 九時はんです
 pontosan 9 óra 9 múlt 5 perccel 9 lesz 5 perc múlva fél tíz

ろくじにじゅうさんぶん じゅう
 六時二十三分 十びょう 10 másodperc

Megj. A magyar nyelvben használatos „negyed” és „háromnegyed” kifejezéseknek nincs japán megfelelőjük.

(2) 「から～まで」

Ez a két kifejezés egy időtartam kezdetét és végét jelzi.

このじゅぎょうは 2 時はんから 4 時までです。 Ez az óra félháromtól négyig tart.

Kérdés: なんじから なんじまで? Hány órától hány óráig?

A 「から」～「まで」 szerkezetnek, nem csak időbeli, hanem térbeli funkciója is van:
 ブダペストからセントエンドレまで 30 分かかります。
 Szentendre harminc percre van Budapesttől
 (szó szerint: Budapesttől Szentendrétől harminc perc az út).

(3) A hét napjai

にち げつ か すい もく
 日よう日 (V) 月よう日 (H) 火よう日 (K) 水よう日 (Sz) 木よう日 (Cs)

きん ど
 金よう日 (P) 土よう日 (Sz)

kérdés: なんようび?

きょうは なんようび ですか。 Milyen nap van ma?

きょうは 水よう日です。 Szerda van.

A 「と」 partikula segítségével kettő, vagy kettőnél több főnevet köthetünk össze.

やすみは なんようび ですか。 Melyik nap a szünnap?

土よう日と 日ちよう日 です。 Szombat és vasárnap.

Megj.: A japánban a hét első napja a vasárnap.

A 「～ます」 forma ragozása:

(4) Az igék 「～ます」 formája. Az igék udvarias stílusú jelen idejű kijelentő alakja.

わたしは まいにち 10時から 5時まで はたらきます。Mindennap tíztől ötig dolgozom.

(5) A 「～ます」 múlt idejű alakja a 「～ました」.

わたしは きょう べんきょうしました。Én tegnap tanultam.

(6) A 「～ます」 tagadó alakja a 「～ません」.

わたしは きょう ねません。Én ma nem alszom.

Megj. A 「～ます」 es 「～ません」 végződésű igealakokkal nem csak jelen, hanem jövő idejű cselekvést is kifejezhetünk.

Pl. あした べんきょうします。Holnap tanulok.

(7) A 「～ませんでした」 a múlt idejű tagadás.

きのう ねませんでした。Tegnap nem aludtam.

Tehát nézzük még egyszer táblázatba foglalva (4)-(7)ig:

Jelen/jövő idő állítás	Jelen/jövő idő tagadás	Múlt idő állítás	Múlt idő tagadás
ねます	ねません	ねました	ねませんでした
やすみます	やすみません	やすみました	やすみませんでした
たべます	たべません	たべました	たべませんでした

(8) A 「に」 partikula időhatározói szerepe. Csak a számmal, nappal kifejezhető időhatározó-szókhöz kapcsolódhat. Viszonylagos időt kifejező időhatározószókhöz nem kapcsolható(mint pl. ma, holnap, idén, jövőre stb.). A hét napjai illetve évszakok esetében tetszőlegesen használható. Ilyenkor nyomatékösítő szerepe van.

まいあさ 7時に おきます。Minden reggel hétkor kelek.

1975年に うまれました。 1975-ben születtem.

なつ (に) 日本へ 行きました。Nyáron Japánba mentem.

わたしは 火曜日 (に) えいがかんへ いきます。Kedden moziba megyek.

Kérdés: きょうは なんじに おきましたか。Ma hánykor kelt?

5. lecke

(1) 「へ」 irányt jelölő partikula

とうきょうへ いきます。 Tokióba megyek.
かいしゃへ いきます。 A céghez megyek.
くにへ かえります。 Visszamegyek az országomba.

Kérdés: どこへ いきますか。 Hova megy?

Tagadás: どこ(へ)も いません。 Sehova se megyek.

(2) 「で」 esetpartikula eszközhatározói funkciói. A cselekvés végrehajtásához használt eszközt jelöli.

バス/ちかてつ/じてんしゃ/くるま/ひこうき/ふね/でんしゃでかいしゃへいきます。

Busszal/metróval/kerékpárral/autóval/repülővel/hajóval/vonattal megyek a céghez.

Kérdés:なんで/なにで いきますか? Mivel megy?

(3) 「と」 partikula társhatározói funkciója. A beszélő partnerét jelöli, akivel együtt végzi a cselekvést.

らいねんかぞくとにほんへいきます。 Jövőre a családommal Japánba megyek.

ひとりでいきます。 Egyedül megyek.

Kérdés:だれと いきますか。 Kivel megy?

A 「と」 partikulával együtt használható a 「いっしょに」 szócska is, ami azt jelenti, „együtt”.

せんしゅう、マリアさんといっしょに えいがかんへ 行きました。

Múlt héten Máriával együtt moziba mentünk.

子どもといっしょに こうえんへ いきます。 A gyerekekkel a parkba megyek.

ともだちと いっしょに ビールを のみました。 A barátommal együtt söröztem.

Viszont az olyan igék esetében, mint az 「会 (あ) う」 (találkozni), 「結婚 (けっこん) する」 (megházasodni), 「約束 (やくそく) する」 (megígér), vagyis olyan cselekvések, amelyekhez feltétlenül több ember szükséges, a 「いっしょに」 nem használható.

(4) Hónapok

いちがつ 二がつ 三がつ 四がつ 五がつ 六がつ 七がつ 八がつ 九がつ じゅうがつ じゅういちがつ じゅうにがつ
一月 二月 三月 四月 五月 六月 七月 八月 九月 十月 十一月 十二月

A hónap napjai:

ついたち ふつか みっか よっか いつか むいか なのか ようか ここのか とおか じゅういちにち じゅうににち じゅうさんにち
一日 二日 三日 四日 五日 六日 七日 八日 九日 十日 十一日 十二日 十三日
じゅうよっか じゅうごにち じゅうろくにち じゅうしちにち じゅうはちにち じゅうくにち はつか にじゅうよっか にじゅうくにち
十四日 十五日 十六日 十七日 十八日 十九日 二十日 二十四日 二十九日
さんじゅうにち
三十日

きょうは 9月30日です。

Ma szeptember 30-a van.

きのうは 9月 29日でした。 Tegnap szeptember 29-e volt.

Кérdés: なんがつ なんにちですか。 Milyen hónap hányadika van?

(5) Más időhatározós kifejezések:

きのう tegnap	きょう ma	あした holnap
せんしゅう múlt hét	こんしゅう e hét	らいしゅう jövő hét
せんげつ múlt hónap	こんげつ e hónap	らいげつ jövő hónap
きょねん tavaly	ことし ez év	らいねん jövő év

あしたは はたらきません Holnap nem dolgozom.

きょねんともだちとにほんからきました。 Tavaly a barátommal érkeztem Japánból.

Кérdés: いつ? Mikor?

(6) Két időhatározós szerkezetet (mint pl. múlt péntek, ez év januárjában) a 「の」 partikulával kapcsolunk össze.

たんじょうびはせんしゅうの十日でした。 A születésnapom múlt héten 10-én volt.

らいねんの3月に日本へいきます。 Jövő év márciusában Japánba megyek.

6. lecke

Hogyan kapunk a szótári formából ます formát?

A zöld szógyűjteményben az igék szótári formában szerepelnek, úgy mint egy átlagos japán szótárban, ezért tudni kellene, hogyan kapunk a szótári formából ます formát. A teendő a következő:

- 1) Keressünk egy igét a zöld szógyűjteményben!
- 2) A kiválasztott japán igét keressük meg a kék szógyűjteményben!
- 3) Az ige mellett megtaláljuk az igecsoport számát (vagy 1,2,3)
- 4) Az 1. csoportos ige esetén az utolsó hiraganából indulunk ki. Például, ha az utolsó hiragana く, akkor a く a かきくけこ oszlop I sorába megy át, azaz き-vé alakul, és ez után jön a ます.
- 5) A 2. csoportos ige esetén elhagyjuk az utolsó る-t, és helyette a ます-t tesszük.
- 6) 3. csoportos ige kettő van a する-ból します, a くる-ból きます lesz.

Az átlagos japán szótárakban az igék szótári formában szerepelnek, ezért tudni kellene, hogyan kapunk a szótári formából ます formát. A teendő a következő:

- 1) Keressünk egy igét a szótárban, és nézzük meg, hogy mire végződik!
- a) 1. csoport: Ha az ige U-ra, vagyis 「つ」、「す」、「く」、「ぐ」、「む」、「ぶ」、「う」、「ぬ」、「る」-ra végződik, akkor levágjuk a végéről az U-t, és kicseréljük I-re, majd ezután tesszük hozzá a ます-t. A 「つ」-val vigyázni kell, abból nem ci, hanem csi 「ち」 lesz. Ezen kívül a 「す」-ból 「し」 lesz.

szótári alak → masu- forma	jelentés
まつ → まちます	vár
はなす → はなします	beszél
いく → いきます	megy
およぐ → およぎます	úszik
よむ → よみます	olvas
のむ → のみます	iszik
あそぶ → あそびます	játszik/ szórakozik
あう → あいます	találkozik
しぬ → しにます	meghal

A japán nyelvű szótárak így jelölik ezt a csoportot: 五

Az angol nyelvű szótárak általában így jelölik: v5r

- b) 2. csoport: Ha -ERU-ra vagy -IRU-ra végződik, akkor egyszerűen levágjuk az -る-t, és helyette hozzákapcsoljuk a ます-t.

たべる → たべます	eszik
みる → みます	néz
おきる → おきます	felkel
ねる → ねます	alszik

A japán nyelvű szótárak így jelölik ezt a csoportot: -eru végű igék: 下一, -iru végű igék: 上一

Az angol nyelvű szótárak általában így jelölik: v1

Sajnos vannak kivételek, melyek hiába eru-ra, vagy iru-ra végződnek, mégis az U-végű csoportba soroljuk:

はいる→はいります	bemegy
しる→しります	ismer
しゃべる→しゃべります	beszél
きる→きります	vág
かえる→かえります	visszajön

c) 3. csoport: A és a szintén kivétel, ezeket rendhagyó módon ragozzuk:

くる→きます	jön
する→します	csinál

Ide tartozik minden olyan ige, amely -ra végződik:

べんきょうする→べんきょうします
でんわする→でんわします
けっこんする→けっこんします

(1) Néhány partikula

「を」 ”-”, a tárgyesetet jelölő partikula

「で」 ”a cselekvés helyét jelöli”

わたしは、まいにち、いえでえいごのほんをよみます。 Mindennap otthon angol könyvet olvasok.

あなたは、どこで べんきょうをしますか。

Ön hol tanul?

じぶんのへやでべんきょうをします。

A saját szobámban tanulok.

A létezés helyét nem a で、hanem a に jelöli. („éjszakázik”, „lakik” ige esetében is)

テレビは ここに あります。 (=テレビはここです。) A tévé itt van.

わたしは ショイマールに すんでいます。

Solymáron lakom.

きょうは、ヒルトンホテルに とまります。

Ma a Hilton szállodában éjszakázom.

「に」 helyett 「は」

A~ようび után a に nem csak elhagyható, hanem a には / は-val cserélhető.

Amikor a に-t használjuk, akkor inkább az időpont (~ようび) -ra tesszük a hangsúlyt.

あなたは、なんようびに えいがをみますか。 Ön milyen nap néz filmet?

わたしは、どようび (に) えいがをみます。 Szombaton nézek filmet.

A に-t felválthatja a は....

①tagadó mondatban

わたしは、どようびには (どようびは) えいがをみません。 Szombaton nem nézek filmet.

②amikor egy bizonyos napon történő (vagy történt) cselekvésen vagy történésen van a hangsúly

あなたは どようび (に) は なにをしますか。 Ön szombaton mit csinál?

わたしは どようびには えいがをみます。

わたしは どうゆびは えいがをみます。Szombaton filmet nézek.

③ amikor a mondat háttérében az áll, hogy más napokon más történik ugyan, de ezen a napon ez.
(Pl.ezen a napon...)

わたしは どうゆびは あさからよるまで ねます。(például szombaton reggeltől estig alszom.)

(2) Aztán, azután それから

A: アンナさんは、その男の人とダンスをしました。

B: それから?

A: その男の人と手をつなぎました。

B: え?ほんとうですか。

A: Anna azzal a férfival táncolt. Aztán....

B: Aztán?

A: Aztán megfogta annak a férfinak a kezét.

B: Komolyan?

(3) meghívás

Meghíváskor az ige ます formája helyett a ませんか vagy ましょう-t használjuk.

いざかやへいきます。 . (Kocsmába megyek.)

いざかやへいきましょう。(Menjünk a kocsmába!)

いざかやへいきませんか。(Nem megyünk a kocsmába?)

Ha igen

はい/ええ いきましょう。

ええ、いいですね。

Ha nem

ごんねんですが…(Sajnálom,de....)

いまはちょっと…(Most nem igazán.....)

7. lecke

(1) A 「で」 partikula további funkciói:

① Eszközhatározó

Az 5. eckében már előfordult eszközhatározóként ez a partikula.

バスで がっこうへ いきます。 Busszal megyek iskolába.

A következő helyzetekben is használható:

日本人は はしで ごはんを たべます。 A japánok evőpálcikával esznek.

ペンで てがみを かきます。 Tollal levelet írok.

Kérdés: なんで? Mivel?

② Módhatározó

「Köszönöm」は 日本語で 「ありがとう」です。 A „köszönöm” japánul „arigatou”.

「ありがとう」は えいごで なんですか。 Hogy van angolul az hogy „köszönöm”?

日本語で はなしましょう。 Beszéljünk japánul.

(2) A 「に」 partikula néhány további funkciója:

① Részeshatározói funkció. Azt a személyt vagy dolgot jelöli, akinek vagy aminek a részére a cselekvés végbe megy. A magyar „-nak”, „-nek” (vizonyos ige esetén -tól, -től) nek felel meg.

たなか 田中さんに でんわを かけました。 Telefonáltam Tanakának.

せいとたちは せんせい 先生に こたえました。 A tanulók válaszoltak a tanárnak.

オルシさんに フランスごを おしえます。 Orsinak franciát tanítok.

ともだちに CDを かしました。 Kölcsönadtam a barátomnak a CD-t.

たなか 田中さんに かね お金を かりました。 Tanakától pénzt kértem kölcsön.

ともだちに ききます。 Megkérdezem a barátomtól.

ともだちに しつもんします。 Megkérdezem a barátomtól.

ともだちに そうだんします。 Tanácsot kérek a barátomtól.

② Az adás-kapást kifejező igék vonzata

「あげます」én (vagy a hozzám tartozók csoportja) ad valaki másnak

「もらいます」én (vagy a hozzám tartozók csoportja) kap valaki mástól

ははに はなを あげました。 Anyukámnak virágot adtam.

せんせい 先生に なにを さしあげましたか。 Mit adtál a tanárnak?

このとけいを だれに もらいましたか。 Kitől kaptad ezt az órát?

ちちに もらいました。 Apukámtól kaptam.

先生に いただきました。

A tanáromtól kaptam.

Megj: a 「さしあげます」 ige akkor használjuk, amikor a kapó személy magasabb rangban áll az adó személynél.

Az 「いただきます」 ige a 「さしあげます」 igehez hasonlóan akkor használatos, amikor az adó személy rangban a kapó felett áll.

(3) A 「もう」 és 「まだ」 jelentései:

もう にもつを おくりましたか。Elküldted már a csomagot?

はい、もう おくりました。 Igen, már elküldtem.

いいえ、まだです。これから おくります。Nem, még nem. Ezután fogom elküldeni.

8. lecke

(1) A melléknevek ragozása

A japán nyelvben kétféle melléknevet különböztetünk meg: az „-i” végű, illetve a „-na” végű mellékneveket. A kettő között a lényeges különbség az, hogy az „-i” végű igei, míg a „-na” végű melléknevek főnévi tulajdonságúak.

きょうとは ふるいです。 Kiotó régi.
 イロナさんは しんせつです。 Ilona kedves.
 このえいがは、おもしろいです。 Ez a film érdekes.
 Kérdés: どうですか。 Milyen?

しけんは どうでしたか。 Milyen volt a vizsga?
 むずかしかったです。 Nehéz volt.

Az olyan mondatokban, ahol a melléknevet főnév követi, jelzős főnévi szerkezet jön létre. Ilyenkor a „na melléknév” mindig „-na” végződéssel kapcsolódik a főnévhez.

きょうとは、ふるいまちです。 Kiotó régi város.
 イロナさんは しんせつな人です。 Ilona kedves ember.
 Kérdés: どんな…か Milyen?

Mind a 「どんな～ですか」 mind a 「どうですか」 jelentése „milyen”. Míg a 「どうですか」 önmagában áll, a 「どんな～ですか」 szerkezetben a 「どんな」 -t mindig főnév követi.

Nézzük meg táblázatba foglalva a kétféle melléknévtípus jelen idejű állító és tagadó alakjait.

		„-i” mn.	„-na” mn.
Kijelentő	Közvetlen alak	わかい fiatal	げんき だ egészséges
	Udvarias alak	わかい です	げんき です
Tagadó	Közvetlen alak	わかくない	げんき じゃない
	Udvarias alak	わかくない です	げんき じゃない です
		わかく ありません	げんき では ありません

Az 「いい」 (jó) melléknév ragozása rendhagyó. Tagadó alakja 「よくない」 lesz.

A színek közül közül következő 6 szín 「い」 típusú melléknevek közé tartozik.

あかい piros, しろい fehér, 黒い fekete, あおい kék, きいろい sárga, ちゃいろい barna

A barnát főnévként is használják, amit 「の」 -val jelzősítenek:

ちやいろの かばん barna táska

A többi színt, mint みどり、むらさき、ピンク、オレンジ főnévként ragozzuk.

みどりのスカート zöld szoknya ピンクのズボン rózsaszín nadrág

Jó, hogyha tudjuk...

A 「もっと」 szócskával a melléknév középfokát, míg az 「いちばん」 szerkezettel a felsőfokát tudjuk kifejezni.

もっと やすい ところを さがしましょう。Keressünk egy olcsóbb helyet.

このレストランは いちばん やすい です。Ez az étterem a legolcsóbb.

かのじょは いちばん きれいな おんなの人 です。Ő a legszebb nő.

かのじょは いちばん きれい です。Ő a legszebb.

この へやは もっと しずか です。Ez a szoba csendesebb.

9. lecke

(1)～は～が～です。

A ～は～が～です。 mondattal például a következő dolgokat tudjuk kifejezni.

①szeret, nem szeret

わたしは ほんが すき です。 (Szeretem a könyveket.)

わたしは にほんごで はなしをすることが すき です。 (Szeretek japánul beszélni.)

わたしは べんきょうすることが すきじゃありません。 (Nem szeretek tanulni.)

② Ügyes, ügyetlen

わたしは ダンスが じょうず です。 (Jól tudok táncolni.)

ペーテルさんは ダンスが じょうずですか。

はい、わたしは ダンスが とても じょうずです。

まあまあ じょうずです。

あまり じょうずじゃありません。

へたです。

とてもへたです。

③ Tulajdonság

わたしは あたまが おおきい です。 (Nagy fejem van.)

おとうとは あたまが いい です。 Az öcsém okos. (=Jó feje van)

ちちは せがたかい です。 Az apám magas.

ともだちは めがきれい です。 A barátomnak szép szeme van.

Azért van ilyen forma, mert a japán nyelvben ha valaki egy témáról beszél, akkor a témát (az alanyt) nem szeretné megváltoztatni.

A nővérem gyönyörű. A haja pedig nagyon hosszú. (egyszer a nővérem, egyszer a nővérem haja a téma)

あねは うつくしいです。そして、(あねは) かみが とても ながい です。

(Téma mindig a nővérem)

Óh, Seiji! Te olyan kedves vagy, és szép a kezed. (egyszer Seiji, egyszer Seiji keze a téma)

せいじさん、せいじさんは やさしいですね。そして、(せいじさんは) てがきれいです。

(Téma mindig Seiji)

(2)～は～が～ます。

A ～は～が～ます mondatformával a következőket lehet kifejezni.

① birtok

わたしは くるまが あります。 Nekem van autóm.
わたしは ひまが ありません。 Nekem nics szabad időm.
わたしは じかんが あります。 Nekem van időm.

わたしは いもうとが います。 Nekem van húgom.
わたしは きょうだいが 3人 います。 Nekem van 3 testvérem.
わたしは すきな人が います。 Nekem van, akit szeretek.

②értem

わたしは にほんごが わかります。 Én értek japánul.
わたしは あなたが わかりません。 Nem értelek.

(3)から

Az összetett mondatokban, ha az első tagmondat végére a から-t tesszük, akkor annak „ezért” lesz a jelentése.

あしたにほんへいきますから、スーツケースを かいました。
Holnap Japánba megyek, ezért vettem egy utazótáskát。
それはたかかったですから、かいませんでした。
Drága volt, ezért nem vettem meg。
いいてんきでしたから、さんぽを しました。
Jó idő volt, ezért sétálni mentem。
きょうはさむいですから、あたたかいワインを のみましよう。
Ma hideg van, ezért igyunk forralt bort。
あたらしいコンピュータを かいましたから、おかねがありません。
Vettem egy új számítógépet, ezért nincs pénzem。
あなたはきれいですから、わたしは いつもあなたを みます。
Te szép vagy, ezért mindig Téged nézlek。

10. lecke

(1) Létezés

Most 「～は～があります」 「～は～がいます」 (birtokos) mondatot tanultuk. Az 「あります」 「います」 létezővel természetesen létezés kifejező mondatokat is tudunk alkotni. A létezés kifejező mondatok közül három fajtát különböztetünk meg.

① Magára a „létezés”-re kérdez, és erre válaszol

A : すみません。おいしいえんぴつはありますか。 Elnézést van finom ceruza?

B : え? (おいしいえんぴつは) ありません。 Tessék? (Finom ceruza) nincs.

せいじさんのじゅぎょうです。 Seiji óraján vagyunk.

せ : みなさん、こんにちは。あれ、0年生は? Jó napot mindenkinek! Nahát. A nulladikosok?

ス : いません。 Nincsenek.

② A létezés helyére kérdez, és erre válaszol. (A helyet a に jelöli.)

A : わたしのケーキはどこにありますか。 Hol az én sütim?

B : あなたのケーキはここに 있습니다。 Itt a Te sütid. (És rámutat a hasára.)

Ebben az esetben a 「にあります」 a 「です」 -el felcserélhető.

わたしのケーキはどこにありますか。 あなたのケーキはここに 있습니다。

わたしのケーキはどこですか。 あなたのケーキはここです。

③ A létező tárgyra, illetve emberre kérdez, és erre válaszol.

A : きょうとへ行きましょう。 Menjünk Kiotóba.

B : きょうとになにがありますか。 Mi van Kiotóban?

A : きょうとにふるいおてらが 있습니다。 Kiotóban régi buddhista templomok vannak.

「～は～です。」 「～は～ます。」 mondatban ha az alanyt szeretnénk nyomatékosítani, akkor a は helyett が-t használunk. Általában a kérdőszót kell jól megfigyelni a mondatban, ha a は előtt kérdőszó áll, akkor a は helyett が áll. (A tagadó mondatban a tagadás ～ません a leghangsúlyosabb, ezért nem szoktak a は helyett が-t tenni.)

A : あなたはばかです。 Te bolond vagy.

B : いいえ、あなたがばかです。 Nem, te vagy bolond.

せいじさんはどこにいますか。 Hol van Seiji?

(せいじさんは) トイレにいます。 Seiji a WC-n van.

ともこさんはどこにいますか。 Hol van Tomoko?

ともこは がっこうに います。 Tomoko iskolában van.

ハンガリーに <u>どんな</u> たべもの <u>が</u> ありますか。 (ハンガリーに) マーコシュテースタ <u>が</u> あります。	Milyen ételek vannak Magyarországon? Mákos tészta.
ハンガリーに <u>きれいな</u> 女の <u>人</u> <u>が</u> いますか。 ハンガリーに <u>きれいな</u> 女の <u>人</u> <u>は</u> いますか。 わたしのいえにお金 <u>は</u> ありません。	Vannak szép lányok Magyarországon? Szép lányok vannak Magyarországon? Otthon nincs pénzem.

(2) Helyhatározó szavak

A helyhatározó szavak a főnév után állnak. A főnév és helyhatározószó között の-t használunk.

あなたのへやになにがありますか。 Mi van a szobádban?

あなたのへやのつくえの上 (うえ fölött/rajta) になにがありますか。

Mi van a szobádban az asztalon?

あなたのへやのベッドの下 (した alatt) になにがありますか。

Mi van a szobádban az ágyad alatt?

あなたのへやのまどのよこ (mellett) になにがありますか。

Mi van a szobádban az ablak mellett?

あなたのへやのつくえとベッドのあいだ (között) になにがありますか。

Mi van a szobádban az asztal és az ágy között?

あなたのポケットの中 (なか bent) になにがありますか。

Mi van a zsebedben?

あなたのうち (ház) のそば (közelben) になにがありますか。

Mi van a házad közelében?

あなたのうちのとなり (közvetlenül mellett) にだれがすんでいますか。

A szomszédodban ki lakik?

(3) Stb.

Azt már tanultuk, hogy főnevek felsorolásakor a と-t használjuk. Ha nagyon sok dolog van és nem szeretnénk mindet felsorolni, akkor a や~など szerkezettel fejezhetjük ki.

つくえの上にほんとペンがあります。 Az asztalon könyv és toll van. (más nincs)

つくえの上にほんやペン(など)があります。 (még van más is)

わたしのこいびとは、ガーボルやジョルトなどです。 A barátaim (például) Anna és Péter.

4) Kérdőszó +も+ tagadás

	～も+tagadás	Példa mondat
どこ (に) Hol van ?	どこ (に) も～せん sehol sincs	トイレはどこにありますか。 (Hol a vécé?) どこにもありません。 (Sehol sincs.)
どこ (へ) Hová ?	どこ (へ) sehová sem	どこへいきますか。 (Hová megy?) どこへもいきません。 (Sehová sem megyek.)
だれ Ki ?	だれも～せん senki	大学にだれがいますか。 (Az egyetemen kik vannak?) だれもいません。 (Senki sincs)

		だれもきませんでした。(Senki sem jött.)
だれと Kivel ?	だれとも～せん senkivel	だれといきますか。(Kivel megy?) だれともいきません。(Senkivel sem megyek.)
なに Mi ?	なにも～せん semmi	そこになにがありますか。(Ott mi van?) なにもありません。(Nincs semmi.) きのうは、なにもたべませんでした。 (Tegnap semmit sem ettem.)

11. lecke

SZÁMLÁLÓSZAVAK

	にん (人)	～つ	ほん (本)	まい (枚)	さつ (冊)
?	なんにん	いくつ	なんぼん	なんまい	なんさつ
	személyek	meghatározatlan alakú tárgyak	hengeres alakú, hosszúkás tárgyak ¹	lapos, vékony tárgyak	könyvek, füzetek
1	ひとり	ひとつ	いっぽん	いちまい	いっさつ
2	ふたり	ふたつ	にほん	にまい	にさつ
3	さんにん	みっつ	さんぼん	さんまい	さんさつ
4	よにん	よっつ	よんぼん	よんまい	よんさつ
5	ごにん	いつつ	ごほん	ごまい	ごさつ
6	ろくにん	むっつ	ろっぽん	ろくまい	ろくさつ
7	しちにん ななにん	ななつ	ななほん	しちまい ななまい	ななさつ
8	はちにん	やっつ	はっぽん	はちまい	はっさつ
9	くにん きゅうにん	ここのつ	きゅうほん	きゅうまい	きゅうさつ
10	じゅうにん	とお	じっぽん じゅっぽん	じゅうまい	じっさつ じゅっさつ
pl	こども せんせい	りんご つくえ	バナナ えんぴつ	さら、きつて シャツ	ほん、じしょ ノート

	そく (足)	だい (台)	ひき (匹) ²	わ (羽)
?	なんぞく	なんだい	なんびき	なんば
	lábbelik	gépek, el.eszközök, járművek	állatok, halak, rovarok	madarak, nyulak
1	いっそく	いちだい	いっぴき	いちわ
2	にそく	にだい	にひき	にわ
3	さんぞく	さんだい	さんびき	さんば
4	よんそく	よんだい	よんひき	よんわ
5	ごそく	ごだい	ごひき	ごわ
6	ろくそく	ろくだい	ろっぴき	ろくわ
7	ななそく	しちだい / ななだい	しちひき / ななひき	しちわ / ななわ
8	はっそく	はちだい	はっぴき	はちわ
9	きゅうそく	きゅうだい	きゅうひき	きゅうわ
10	じっそく / じゅっそく	じゅうだい	じっぴき / じゅっぴき	じっば
pl	くつ、くつした	くるま、コンピューター	いぬ、ねこ	とり

A táblázatban szereplő kérdőszavak helyett használhatjuk a 「どのくらい/どのぐらい」 kérdőszavakat is. Pl. ahelyett, hogy 「きつてをなんまい かいしましたか。」 azt is kérdezhetjük, hogy 「きつてをどのぐらい かいしましたか。」

¹ Ugyan csak a „hon”-nal számoljuk a videokazettát, magnókazettát is.

² A nagytestű állatok esetében a 「頭 (とう)」 számlálósót használjuk. Pl. elefánt, oroszlán.

Fontos:**Mindig figyeljünk arra, hogy a szórend a következő legyen:**

Főnév を/が szám számlálószó

はなを 2本 かいました。

はなが 2本 あります。

Hogyha több főnév szerepel a mondatban, akkor:

Fn.1	を/が	szám	számlálószó	と	fn.2	を/が	szám	számlálószó
------	-----	------	-------------	---	------	-----	------	-------------

 ここに こども が 二人 と ねこ が さんびき います。

Itt két gyerek és három macska van.

Számlálószó után sosem áll partikula!!**(2) Az időtartam kifejezése**わたしは1ねん^{にほんご}日本語をべんきょうしました。 Egy évig tanultam japánul.

マリアさんは6っかげつ日本ではたらきました。 Mária hat hónapig dolgozott Japánban.

きのう 2時間半 はしりました。 Tegnap két és fél órát futottam.

	ふん/perc	じかん/óra	にち/nap	しゅう/ hét	つき/ hónap	ねん/ év
1	いっふん	いちじかん	いちにち	いっしゅうかん	いっかげつ	いちねん
2	にふん	にじかん	ふつか	にしゅうかん	にかげつ	にねん
3	さんふん	さんじかん	みっか	さんしゅうかん	さんかげつ	さんねん
4	よんふん	よじかん	よっか	よんしゅうかん	よんかげつ	よねん
5	ごふん	ごじかん	いつか	ごしゅうかん	ごかげつ	ごねん
6	ろっふん	ろくじかん	むいか	ろくしゅうかん	ろっかげつ	ろくねん
7	ななふん	しちじかん	なのか	ななしゅうかん	ななかげつ	しちねん
8	はちふん はっふん	はちじかん	ようか	はっしゅうかん	はっかげつ はちかげつ	はちねん
9	きゅうふん	くじかん	このか	きゅうしゅうかん	きゅうかげつ	きゅうねん
10	じゅうふん	じゅうじかん	とおか	じゅうしゅうかん	じゅうかげつ	じゅうねん
?	なんふん	なんじかん	なんにち	なんしゅうかん	なんかげつ	なんねん

Кérdőszó: どのぐらい?

Hogyha hozzávetőleges időtartamról van szó, a ぐらい-t használjuk.

きのう、いちじかんぐらいねました。 Tegnap kb. 1 órát aludtam.

Hogyha másfél, 2 és fél stb. óráról van szó, a „fél” mindig a „kan” után áll:

いちじかんはん、にじかんはん

(3) A gyakoriság kifejezéseAzt, hogy egy cselekvést egy bizonyos időintervallumon belül milyen gyakran végzünk, a következőképpen tudjuk kifejezni: időtartam+ni +~kai日本語のじゅぎょうが いっしゅうかんに 4かいあります。 Egy héten négyszer van japán óra.
いっかげつに にかい えいがを みます。 Havonta kétszer nézek filmet.

いっかい、	にかい、	さんかい、	よんかい、	ごかい、	ろっかい、	ななかい、	はっかい、	きゅうかい、	じゅうかい
-------	------	-------	-------	------	-------	-------	-------	--------	-------

 Кérdőszó: なんかい? (Hányszor?)

12. lecke

(1) Melléknevek és főnevek múlt ideje

	い mn	な mn	Fn
Jelen kijelentő	おおき <u>い</u> です	げんきです	やすみです
Jelen tagadó	おおき <u>く</u> ないです おおき <u>く</u> ありません	げんきじゃないです げんきじゃありません	やすみじゃないです やすみじゃありません
Múlt kijelentő	おおき <u>か</u> ったです	げんきでした	やすみでした
Múlt tagadó	おおき <u>く</u> な <u>か</u> ったです おおき <u>く</u> ありませんでした	げんきじゃな <u>か</u> ったです げんき じゃありませんでした	やすみじゃな <u>か</u> ったです やすみ じゃありませんでした

この コーヒーは つめたいです。 Ez a kávé hideg.
 この コーヒーは つめたくないです。 Ez a kávé nem hideg.
 この コーヒーは つめたかったです。 Ez a kávé hideg volt.
 この コーヒーは つめたくなかったです。 Ez a kávé nem volt hideg.

^{もり}
 森は しずかです。 Az erdő csendes
 森は しずかじゃないです。 Az erdő nem csendes.
 森は しずでした。 Az erdő csendes volt.
 森は しずかじゃなかったです。 Az erdő nem volt csendes.

(2) Fokozás hasonlító határozós szerkezettel

A と B と どちら (のほう) が _____ ですか。 A és B közül melyik....?
A より、B のほうが _____ です。 A-nál a B... .bb
A は B ほど + tagadás _____。 A nem annyira... mint B.
A も B も _____ です。 Az A is és B is... .
A (のなか) で ^{なに} 何が いちばん _____ ですか。 A (kategória)-ból melyik a leg...?
だれ
どこ
いつ

A 「より/のほうが」 szerkezetnél a 「～より」 partikula jelzi azt a szót, amihez a hasonlítás történik, a 「～のほうが」 formális főnév pedig az alanyhoz járul, amelyről megállapítjuk, hogy milyen. Pl.:

ブダペストととうきょうと どちらが 大きいですか。 Melyik nagyobb, Budapest vagy Tokió?
 (ブダペストより) とうきょうの ほうが 大きいです。 (Budapestnél) (inkább) Tokió nagyobb.

Ez a szerkezet meg is fordítható:

とうきょうのほうがブダペストより 大きいです。 (Inkább) Tokió nagyobb, mint Budapest.
 おおさかも とうきょうも 大きいです。 でも、おおさかは とうきょうほど 大きくないです。

Osaka is, Tokió is nagy, de Osaka nem olyan nagy mint Tokió.

せかいで だれが いちばん お金もちですか。 Ki a leggazdagabb a világon?

A 「～より」 szerkezet el is hagyható, akárcsak a magyarban. De állhat csak önmagában is.
12月は11月よりさむいです。 A december hidegebb a novembernél.

Az összehasonlításra kerülő dolgok közti különbség mértékét a 「すこし/ちょっと」 (kicsit/kissé) 「ずっと」 (jóval) szavakkal fejezhetjük ki.

わたしは ははより ちょっと せが高いです。 Kicsivel magasabb vagyok, mint édesanyám.
サッカーは ゴルフより ずっと たのしいです。 Sokkal szórakoztatóbb a foci, mint a golf.

A 「どちら」 kifejezést a következő estben is használjuk, amikor két lehetséges dolog közül választhatunk:

A:のみものは いかがですか。 Iszik vmit?

B:ありがとう ございます。 Köszönöm.

A:コーヒーと こうちゃと どちらが いいですか。 Kávét vagy teát kér? (Kávét és tea közül melyiket kéri?)

B:コーヒーを おねがいします。 Kávét kérek.

13. lecke

Hogyan kapunk a szótári formából ます formát? (új verzió)

Már tudjuk a zöld szógyűjteményben lévő ige szótári formájából hogyan kapunk ます formát. Ma egy kicsit egyszerűbb feladattal próbálkozunk.

- 1) Ha az ige szótári alakjában az utolsó hiragana „NEM る”, akkor az mind 1.csoportos ige. Az 1. csoportos igék esetén az utolsó hiraganából indulunk ki. Például, ha az utolsó hiragana く, akkor a く a かきくけこ oszlop I sorába megy át, azaz き-vé alakul, és ez után jön a ます.
- 3) Ha az utolsó hiragana る, akkor a る előtti hiraganát nézzünk. Ha a hiragana え sor (え、け、せ、て、ね、へ、め、れ、べ、げ、で stb), akkor az mind 2.csoportos ige. A 2. csoportos ige esetén elhagyjuk az utolsó る-t, és helyette a ます-t tesszük.
- 4) Ha a る előtti hiragana, nem え soros, hanem い soros, akkor meg kell keresni a kék szógyűjteményben, és az ige mellett megtaláljuk az igecsoport számát (1 vagy 2), és ez szerint ragozzuk. (Vigyázz! A く る és a する 3.csoportos ige.)

(1) Szeretne szerezni valamit, valakit

A már megtanult ～は～が～です formával tudunk kifejezni, „(tárgyat) szeretnék szerezni”.

A : わたしは、DVDがほしいです。(szerenék DVD-t)

B : どんなDVDがほしいですか。Milyen DVD-t szeretnél?

A : 日本のえいがのDVDがほしいです。Olyat, amin japán film van.

B : なんまいほしいですか。Mennyit szeretnél?

A : たくさんほしいです。Sokat.

おおロミオ、わたしはあなたがほしいです。おおジュリエット、わたしもあなたがほしいです。

ほしいです úgy ragozzuk, mint az i-melléknevet.

わたしは	つめたいビールが	ほしい	です。(hideg sört akarok.)
わたしは	つめたいビールが	ほしくない	です。(hideg sört nem akarok.)
わたしは	つめたいビールが	ほしかった	です。(hideg sört akartam.)
わたしは	つめたいビールが	ほしくなかった	です。(hideg sört nem akartam.)

あなたはなにがほしいですか。Mit szeretnél?

プレゼントをありがとう。ちょうどこれがほしかったです。Köszönöm az ajándékot. Ez pontosan az, amire vágytam.

(2) Szeretne vmit csinálni

Ha az ige ます formája helyett a たいです-t tesszük, akkor akaratot kifejező mondatot kapunk.

わたしは日本へ行きたいです。

Japánba szeretnék menni.

わたしは、あなたと会いたいです。

Én Veled szeretnék találkozni.

わたしは、あなたを食べたいです。ガブ!

Én meg akarlak enni. Hamm.

せいじさん、わたしはねたいです。おやすみなさい。グーグー! Seiji, én aludni akarok. Jó éjt!

せいじさん、今日はビデオをみたいです。ビデオ! ビデオ!

Seiji, ma videózni szeretnék! Videó! Videó!

わたしは おとなになりたい です。Felnőtt szeretnék lenni.

たいです úgy ragozzuk, mint az i-melléknevet.

ビールを	のみた		い		です。(Sört szeretnék inni.)
ビールを	のみた		くない		です。(Sört nem szeretnék inni.)
ビールを	のみた		かった		です。(Sört szerettem inni.)
ビールを	のみた		くなかった		です。(Sört nem szerettem inni.)

A ~たい mondatban, a tárgyat jelelő を が-val felcserélhető. Vannak viszont kivételek.

Ha a tárgy után rögtön nem következik az ige, akkor inkább を legyen.

わたしはコーヒーをのみたいです。／わたしはコーヒーがのみたいです。
わたしは本をたくさんののみたいです。

Ha az alany harmadik személyű, akkor a たいです helyett たがっています-t használunk. Ebben az esetben a tárgy partikula を marad.

ガーボルさんは、コーヒーをのみたがっています。Gábor szeretne kávét inni.

ちちはトヨタをほしがっていますが、 はははスズキをほしがっています。
Az apám Hondát szeretne, de az anyám Toyotát.

いもうとは ブラッド・ピットと会いたがっています。A húgom Brad Pitttel szeretne találkozni.

Ezen kívül ほしいといっています formával is utalhatunk más kívánságára
ともだちは あたらしいコンピューターがほしいといっていました。
A barátom (azt mondta, hogy) szeretne egy új számítógépet.

(3) valamit csinálni megy.

Ha az 「いきます(megy)」 「きます(jön)」 「かえります(haza megy)」 「もどります(vissza megy)」 ige előtt egy másik ige ます formája helyett に-t teszünk, akkor annak „(vmit) csinálni megy/jön/haza megy/vissza megy” jelentése lesz.

わたしは マクドナルドへいきます。+ハンバーガーをたべます。

McDonalds-ba megyek。+Hamburgert eszem。

→わたしは マクドナルドへハンバーガーをたべにいきます。

Én a McDonalds-ba megyek hamburgert enni.

A する ige (főnév+します, mint べんきょうをします) esetén a főnév után rögtön állhat a に.

わたしは いまから テニスのれんしゅうをしにいきます。

わたしは いまから テニスのれんしゅうにいきます。

Most teniszedzésre megyek.

コンビニへ ビールを 買いに 行きます。Megyek a boltba sört venni.

あなたと 話に 来ました。Azért jöttem, hogy beszéljek önnel.

カティさんは しゅくだいを しに うちへ かえりました。Kati hazament házit írni.

わたしは ねに もどります。Visszamegyek aludni.

14. lecke

(1) Ige て formája

Az ige て formájával össze lehet kötni két vagy több igét. Például.....

わたしはがっこうへいきます。そして、べんきょうをします。
→わたしはがっこうへいって、べんきょうをします。

わたしは アンナさんとあいます。そして、えいがをみます。
→わたしはアンナさんとあって、えいがをみます。

せんしゅう 日 ようび
先週の日曜日は、本をよんで、メールをかいて、ねました。

Múlt vasárnap könyvet olvastam, e-mailt írtam, és aludtam.

1-1) Az ige て formájának képzésére van bizonyos szabály.

3.csoportos ige (rendhagyó)

Ebben a csoportban csak 2. illetve 3. ige sorolható. (いきます félig rendhagyó igének mondható)

きます→くる→きて	します→する→して	いきます→いく→いって
-----------	-----------	-------------

2.csoportos ige (E-ru, I-ru végű ige)

e	i
たべ <u>ま</u> す	おき <u>ま</u> す
たべ <u>る</u>	おき <u>る</u>
たべ <u>て</u>	おき <u>て</u>

Ebben a csoportban elsősorban olyan igék tartoznak, ahol a-ます előtti hiragana magánhangozója nem „I” hanem „E”. Ha viszont olyan igével találkozunk, ahol a -ます előtti hiragana magánhangozója mégis „I”, akkor ezeket sajnos meg kell tanulnunk, szerencsére ezekből nincs olyan sok. Erre a csoportra az a jellemző, hogy az igeragozáskor mindig a ます helyére kerül a megfelelő alak.

1.csoportos ige

よ	ま	ます (masu-forma) (szótári forma) (pl. parancs)
	み	
	む	
	め	
	も	

Ennél a csoportnál az igék ます előtti (hiragana) magánhangozó változásával, illetve a hiragana táblázat függőleges mozgásával történik a ragozás. (Például よみます esetén, ます az い-vel kötődik, és み hiragana tábla szerint függőlegesen egyet lefelé csúszik む lesz belőle, és ekkor ez már a szótári forma.)

Eznél az igéknél a て forma a ます előtti ひらがな szerint máshogyan változik.

m よ <u>み</u> ます→よ <u>ん</u> で	t た <u>ち</u> ます→た <u>っ</u> て	k か <u>き</u> ます →か <u>い</u> て	s お <u>し</u> ます→お <u>し</u> て
n し <u>に</u> ます→し <u>ん</u> で	r の <u>り</u> ます→の <u>っ</u> て	g ぬ <u>ぎ</u> ます→お <u>よ</u> いで	
b と <u>び</u> ます→と <u>ん</u> で	i あ <u>い</u> ます→あ <u>っ</u> て		
Mivel a ます előtti hiragana mássalhangzója „M” „N” „B”, nevezzük ezeket Magyar Nemzeti Bank típusú igéknek.	Mivel a ます előtti hiragana (mással) hangzója „T” „R” „I” nevezzük ezeket TRI atron típusú igéknek.	Mivel a ます előtti hiragana mássalhangzója „K” „G” nevezzük Károli Gáspár típusú igéknek.	Mivel a ます előtti hiragana mássalhangzója „S” nevezzük Seiji típusú igéknek.

(2) ige て formája + ください。(csináljon, legyen szíves.)

立ってください。Kérem, álljanak fel!

もういちど言ってください。Mmondaná el még egyszer?

あしたのピクニックにぜひきてください！ Mindenképp gyere el holnap piknikezni!

たろうさん、しっかりしてください。Szedd össze magad, Taró!

ぼくとけっこんしてください。Gyere hozzám feleségül!

A : わ、わたしとキ、キスをしてください。

B : OK ! ブチューーーーーー(csók hangja) !

A : たすけてください。

15. lecke

Ebben a leckében olyan nyelvtani kifejezésekről lesz szó, amelyek képzéshez a 「～て」 forma szükséges.

(1) ～てもいいです megengedést fejez ki (Valamit szabad csinálni)

A: このペンを つかっても いいですか。 Használhatom ezt a tollat?

B: はい、いいですよ。 Igen, tessék.

B: はい、どうぞ。 Igen, tessék.

A: ここで たばこを すってもいいですか。 Szabad itt dohányozni?

B: すみません。ここでは ちょっと。 Itt egy kicsit... (nem szabad)

えんぴつで かいてもいいですか。 Írhatok ceruzával?

もうかえってもいいですか。 Hazamehetek már?

Az engedélykérés elfogadása esetén a következő válaszlehetőségek vannak:

「はい。」	Igen.
「はい、いいです。」	Igen, rendben.
「はい、どうぞ。」	Igen, tessék.

Az engedélykérés elutasítása esetén a következő válaszlehetőségek vannak:

「いいえ。」	Nem.
「ちょっと…」	Egy kicsit...

Megj.:

A 「いいえ、だめです。」 「いいえ、いけません」 erős elutasítást fejez ki, ezért inkább a fent említett szövegeket használjuk.

(2) ～ては いけません tiltást fejez ki (nem szabad.)

Társadalmi, kötelezettségek, szabályok, törvények által tiltott dolgokat jelöl.

Gyakran szülői-, orvosi-, tanári tiltás közlésére (vagy írásos tiltás közlésére) használjuk.

子どもは、お酒^{さけ}を飲^のんではいけません。 A gyerekek nem ihatnak alkoholt.

このへや^{はい}に入^{はい}ってはいけません。 Ebbe a szobába tilos belépni.

(3) ～ています

A z igék 「～ています」 alakjával a folyamatos jelen időn kívül az alábbiakat is kifejezhetjük:

① Mindennapos, megszokott cselekvéseket:

カーロリ大学で 日本ごを ベンキョウしています。 A Károli egyetemen japánt tanulok.

毎朝^{まいあさ}ジョギングをしています。 Minden reggel kocogok.

② pillanatnyi cselekvés eredményeként létrejött állapotot:

あには けっこんしています。 A bátyám nős.

オルシさんはめがねを かけています。 Orsi szemüveget visel.

マリアさんを していますか。 Ismeri Máriát?

③ létezést, tartozkodást:

かぞくは セゲドに すんでいます。 A családom Szegeden lakik.

母はホテルにとまっています。 Anyukám szállodában éjszakázik.

Megjegyzés: Egyes igék egy bizonyos értelemben csak folyamatos alakban használhatók. (Pl: すむ - すんでいます lakik, él valahol; しる megtud - しています tud, ismer.)

A 「いく」、「くる」、「帰る」、「出かける」 igék 「～ています」 alakjával azt is ki tudjuk fejezni, hogy valaki egy helyváltoztatás eredményeképpen jelenleg is azon a helyen van, amely a helyváltoztatás célja volt:

A : もしもし、マリアさんはいますか。

Hallo, Mária otthon van?

B : いいえ。マリアは今 ^{いま} ^{かいもの} 買い物に行っています。

Nincs. Elment vásárolni.

(elment és még mindig ott van).

16. lecke

(1) ～てから (miután) Közvetlen egymásutániságot fejez ki.

おきました。それから、はをみがきました。Felébredtem. Aztán fogat mostam.
おきてから、はをみがきました。 Miután felébredtem, fogat mostam.

わたしは、きのうばんごはんを食べてからテレビを見ました。Tegnap vacsora után tévéztem.
くつをぬいでからへやに入りました。Miután levettem a cipőt, beléptem a szobába.
うちに帰ってからばんごはんを作ります。Miután hazaérek, vacsorát készítek.

Amikor két cselekvő igét összekötünk, akkor a sima て forma és a てから között nincs nagy különbség.

わたしは、ごはんを食べて、テレビを見ました。 Ettem és tévéztem.
わたしは、ごはんを食べてから、テレビを見ました。 Evés után tévéztem.

A sima て formás mondatot viszont szöveggörnyezettől függően egy kicsit máshogyan értelmezhetünk.
Ilyen esetben a～てから-val már nem cserélhető fel.

あめがふって、でんしゃがとまりました。 Esett az eső, és (emiatt) megállt a vonat.
あめがふってから、でんしゃがとまりました。 Miután eső esett, a vonat megállt.

(2) ましょうか。 (segítsek? csináljam helyetted? tegyek szívességet?)

Már gyakoroltuk a ましょう-t.

わたしは、あなたがだいすきです。わたしと、うみへ行きましょう。
Nagyon szeretlek. Menjünk együtt a tengerre!

A ましょうか a ましょう kérdése lenne, de 2 jelentése van.

うみへ行きますしょうか。 ↓ (Menjünk a tengerre?) (=うみへ行きませんか。)
はい、行きましょう。

まどをあけましょうか。 ↑ (Kinyissam Önnek az ablakot?)

はい、おねがいします。

(3) Két melléknév összekötése

Amikor mellékneveket szeretnénk összekötni, az I-melléknév esetén annak て formájával, a Na-melléknév esetén a です helyett で-t használunk.

I-melléknév	おおきい+おもい	おおきく+おもい
Na-melléknév	しずか(な)+きれい(な)	しずかで+きれい(な)
Főnév	にほんじん+せんせい	にほんじんでせんせい

Vigyázz! : A いいです te-formája よくて

こくさいこうりゅうききんのとしよかんはひろいです。そして、あかるいです。
→こくさいこうりゅうききんのとしよかんはひろくて、あかるいです。

A Japán Alapítvány könyvtára széles és világos.

サボー・エルビンとしょかんはきれいです。そしてしずかです。

→サボー・エルビンとしょかんはきれいで、しずかです。

A Szabó Ervin könyvtár szép és csendes.

かれは せがたかいです。そしてちからがつよいです。

→かれは せがたかくて、ちからがつよいです。

Ő magas és erős.

17. lecke

(1) Egyszerű tagadó alak. Udvarias társalgási stílusban a 「です」 követi. Jelentése megegyezik az igék udvarias tagadó 「ません」 alakjával.

<p>I. Csoport</p> <table style="width: 100%;"> <tr><td>か<u>う</u></td><td>か<u>わ</u>ない</td></tr> <tr><td>か<u>く</u></td><td>か<u>か</u>ない</td></tr> <tr><td>お<u>よ</u>ぐ</td><td>お<u>よ</u>が<u>な</u>い</td></tr> <tr><td>け<u>す</u></td><td>け<u>さ</u>ない</td></tr> <tr><td>ま<u>つ</u></td><td>ま<u>た</u>ない</td></tr> <tr><td>よ<u>ぶ</u></td><td>よ<u>ば</u>ない</td></tr> <tr><td>よ<u>む</u></td><td>よ<u>ま</u>ない</td></tr> <tr><td>と<u>る</u></td><td>と<u>ら</u>ない</td></tr> </table>	か <u>う</u>	か <u>わ</u> ない	か <u>く</u>	か <u>か</u> ない	お <u>よ</u> ぐ	お <u>よ</u> が <u>な</u> い	け <u>す</u>	け <u>さ</u> ない	ま <u>つ</u>	ま <u>た</u> ない	よ <u>ぶ</u>	よ <u>ば</u> ない	よ <u>む</u>	よ <u>ま</u> ない	と <u>る</u>	と <u>ら</u> ない	<p>II Csoport</p> <table style="width: 100%;"> <tr><td>たべ<u>る</u></td><td>たべ<u>な</u>い</td></tr> <tr><td>ね<u>る</u></td><td>ね<u>な</u>い</td></tr> <tr><td>い<u>る</u></td><td>い<u>な</u>い</td></tr> <tr><td>おき<u>る</u></td><td>おき<u>な</u>い</td></tr> </table> <p>III Csoport</p> <table style="width: 100%;"> <tr><td>くる</td><td>こ<u>な</u>い</td></tr> <tr><td>する</td><td>し<u>な</u>い</td></tr> </table>	たべ <u>る</u>	たべ <u>な</u> い	ね <u>る</u>	ね <u>な</u> い	い <u>る</u>	い <u>な</u> い	おき <u>る</u>	おき <u>な</u> い	くる	こ <u>な</u> い	する	し <u>な</u> い
か <u>う</u>	か <u>わ</u> ない																												
か <u>く</u>	か <u>か</u> ない																												
お <u>よ</u> ぐ	お <u>よ</u> が <u>な</u> い																												
け <u>す</u>	け <u>さ</u> ない																												
ま <u>つ</u>	ま <u>た</u> ない																												
よ <u>ぶ</u>	よ <u>ば</u> ない																												
よ <u>む</u>	よ <u>ま</u> ない																												
と <u>る</u>	と <u>ら</u> ない																												
たべ <u>る</u>	たべ <u>な</u> い																												
ね <u>る</u>	ね <u>な</u> い																												
い <u>る</u>	い <u>な</u> い																												
おき <u>る</u>	おき <u>な</u> い																												
くる	こ <u>な</u> い																												
する	し <u>な</u> い																												

たなかさんは あした こないです。
土よう日は勉強しない です。

Tanaka holnap nem jön.
Szombaton nem tanulok.

Ahogy a fenti példákból láthatjuk az I. csoport esetében, az igék egyszerű szótári alakja – ami mindig „u-sorban” végződik – „a-sorrá” alakul át. A II. csoport estében egyszerűbb, itt csak levágjuk a „-ru” végződést, és odaillesztjük a „-nai”, tagadó alak végződését.

(2) ~ないでください (A 「~てください」 tagadó párja.)

ここでたばこをすわないでください。	Kérem, ne dohányozzon itt.
としかんで、ジュースをのまないでください。	Kérem, ne igyon üdítőt a könyvtárban.
じしょをつかわないでください。	Kérem, ne használjanak szótárat.
しゅくだいをわすれないでください。	Ne felejtsek el a házi feladatot.
あぶないですから、あそこに行かないでください。	Veszélyes, ezért ne menjen oda.

Megjegyzés:

A 15-ik leckében említett 「~てはいけません」 erősebb tiltást fejez ki, mint a 「~ないでください」.

(3) ~なければなりません kell, szükségszerűség

たべな+ければ なりません enni kell, muszáj enni
いかなければ なりません menni kell, muszáj menni
ねなければ なりません aludni kell, muszáj aludni

Erős köztelezettséget fejez ki.

外国がいこくへ行くときは、パスポートもを持っていかなければなりません。
Amikor külföldre megyünk, magunkkal kell vinnünk az útlevelet.

いえは、しょくばから とおいですから、まいあさ はやく おきなればなりません。

Mivel a lakásom messze van a munkahelyemtől, minden nap korán kell kelnem.

もうすぐバスケットボールのしあいですから、まいにちれんしゅうしなければなりません。
Hamarosan kosárlabdameccs lesz, ezért minden nap edzeni kell.

10キロやせなければなりません。Le kell fogynom 10 kilót.

Beszélt nyelvben a 「なければ」 gyakran 「なきゃ」、「なくちゃ」 alakokká rövidül. Ilyen esetben a 「なりません」 egyszerű alakja, a 「ならない」 gyakran el is marad.

(4) ~なくても いいです/かまいません felesleges, nem szükséges

Azt fejezi ki, hogy egy bizonyos cselekvést nem szükséges elvégezni.

かんじで かかなくても いいです。 Nem szükséges kandzsival írni.

あした、土曜日ですから、会社に いかななくても いいです。

Mivel holnap szombat van, nem kell bemennem a céghez.

A 「~なくてもいいですか」 kérdés engedélykérést fejez ki arra, hogy valamilyen cselekvést ne kelljen elvégeznünk.

A: 漢字で書かなくてもいいですか。 Lehet kanjik nélkül írni?

B: いいですよ。 Igen, lehet.

kis összefoglaló:

Engedélykérés Engedélyadás	~てもいいですか。 ~てもいいです。	Tiltás	~てはいけません。 ~ないでください。
Szükségyszerűség Kötelezettség	~なければなりません	Felesleges Nem szükséges?	~なくてもいいです。 ~なくてもいいですか。

(5) Betegséggel kapcsolatos kifejezések.

のどが いたいです。 Fáj a torkom.	めまいが する szédülök
めが いたいです。 Fáj a szemem.	さむけが する ráz a hideg
あたまが いたいです。 Fáj a fejem.	からだが だるい levert vagyok
はが いたいです。 Fáj a fogam.	きぶんが わるい rossz a közérzetem
おなかが いたいです。 Fáj a hasam.	げりを する hasmenésem van
せきが でのr köhögök	はきけが する hányingerem van
ねつが ある lázam van	かゆい ですよ viszket
しょくよくが ない nincs étvágyam	はれる megdagad

18. lecke

(1) Az igék szótári formája

Már tanultunk arról, hogyan kapunk a szótári formából **ます** formát és fordítva. Azon kívül már azt is tanultunk, hogyan képezzük a **て** formát.

(2) Az igét főnevesítő **こと**

Ha az ige szótári formája után **こと** áll, akkor az ige főnév.

食べる (eszik) → 食べること (enni, evés)

本を読む (könyvet olvas) → 本を読むこと (könyvet olvasni, könyvolvasás)

大学へ行く (egyetemre megy) → 大学へ行くこと (egyetemre járás)

友達に手紙を書く (barátnak levelet ír) → 友達に手紙を書くこと (barátnak levélírás)

A の és a こと egyaránt főnevesítő szerepet töltenek be, és gyakran felcserélhetők, de bizonyos esetekben nem:

A megfoghatatlan jelenséget kifejező igék, mint a 信じる (hisz), 考える (gondol), a こと-t használjuk.

A konkrét, közvetlenül érzékelhető jelenséget kifejező igék előtt, mint a みる (lát), きく (hall), 感じる (érez), とめる (megállít), まつ (vár), a の -t használjuk főnevesítésre:

あの人が銀行へ入るのを見ました。Láttam azt az embert bemenni a bankba.

(3) ~は~です。

A nominális ~は~です。mondatban az alany és az állítmány is lehet főnevesített ige.

外国語を勉強することはたのしいです。Idegen nyelvet tanulni érdekes dolog.

わたしのしごとは、日本語をおしえることです。A munkám a japánnyelv-tanítás.

わたしたちのしごとは、日本語を勉強することです。Feladatunk a japánnyelv-tanulás.

わたしのしゅみは、うまにのることです。A hobbit a lovaglás.

わたしのしゅみは、さんぽをすることです。A hobbit a sétálás.

わたしのしゅみは、ともだちと会うことです。A hobbit a barátaimmal való találkozás.

A する ige a する előtti rész főnév, ezért...

わたしのしゅみは、さんぽをすることです。helyett わたしのしゅみはさんぽです。is jó.

「~を~する」 ige esetén....

わたしのしゅみは車^をうんてんすることです。

わたしのしゅみは車^のうんてんです。

わたしのしごとは日本語^をべんきょうすることです。

わたしのしごとは日本語^のべんきょうです。

(4). tud vmit csinálni

A „tud csinálni valamit” a 「～は～が～です。」 mondatformát használva a főnevesített ige (a szótári forma+こと)+が できる／できます -al lehet kifejezni.

わたしは、スワヒリ語を書くことができます。Szuahéliül tudok írni.

日本語で手紙を書くことができます。(Tudok japánul levelet írni.)

わたしはいぬ語を話すことができます。(Tudok kutya nyelven beszélni.)

A する ige a する előtti rész főnév, ezért...

わたしはおりがみをすることができます。helyett わたしはおりがみができます。Is jó.

「～を～する」 ige esetén....

わたしは、車をうんてんすることができます。

わたしは、車のうんてんができます。

Tantárgy vagy valamilyen szak ill. tanulmány után is használhatjuk a ができる-t.

日本語（をつかうこと）ができます。(tudok japánul / tudom a japán nyelvet használni.)

ピアノ（をひくこと）ができます。(tudok zongorázni / tudok zongorán játszani.)

A tárgy után nem rögtön jön az ige, a が helyett inkább az を-t használjuk.

日本語の本が読めます。／私はビールが飲めます。

日本語の本を毎日5さつ読めます。／私はビールを100リットル飲めます。

A ことができる-nek egyben -ható/-hető értelme is lehet.

大学ではインターネットをすることができます。Egyetemen lehet internetezni.

ここで、きっぷをかうことができます。Itt vásárolható (kapható)a jegy.

(5). mielőtt

～szótári formája+まえに-val kifejezhető

わたしは、昨日ばんごはんを食べてからテレビを見ました。Tegnap vacsora után tévéztem.

わたしは、昨日テレビを見るまえに、ばんごはんを食べました。

Tegnap tévézés előtt vacsoráztam.

ごはんを食べるまえに、手をあらいました。Evés előtt megmosom a kezem.

でかけるまえに、でんわをしてください。Mielőtt elindul, hívjon fel!

勉強をはじめるまえに、いつもへやをかたづけます。

Mielőtt tanulok, mindig kitakarítom a szobám.

főnév+まえに-vel is kifejezhető:

コンサートのまえにお茶を飲みましょう。A koncert előtt igyunk egy teát.

19. lecke

(1) Az igék 「～た」 formája

Ezzel a formával az igék egyszerű múlt idejű alakját jelöljük. Képzése egyszerű, elég csak a 14. leckében tanult 「～て」 formát átnézni. Hogyha megvan a 「～て」 forma, csak a szóvégi „-te”-t kell átalakítani „-ta”-vá.

3.csoportos ige (rendhagyó)

Ebben a csoportban csak 2. illetve 3. ige sorolható. (いきます félig rendhagyó igeinek mondható)

きます→くる→きて→きた	します→する→して→した	いきます→いく→いって→いった
--------------	--------------	-----------------

2.csoportos ige (E-ru, I-ru végű ige)

e	i
たべ <u>ま</u> す	おき <u>ま</u> す
たべ <u>る</u>	おき <u>る</u>
たべ <u>て</u>	おき <u>て</u>
たべ <u>た</u>	おき <u>た</u>

Ebben a csoportban elsősorban olyan igék tartoznak, ahol a-ます előtti hiragana magánhangzója nem „I” hanem „E”. Ha viszont olyan igével találkozunk, ahol a-ます előtti hiragana magánhangzója mégis „I”, akkor ezeket sajnos meg kell tanulnunk, szerencsére ezekből nincs olyan sok. Erre a csoportra az a jellemző, hogy az igeragozáskor mindig a ます helyére kerül a megfelelő alak.

1.csoportos ige

よ	ま	ます (masu-forma) (szótári forma) (pl. parancs)
	み	
	む	
	め	
	も	

Ennél a csoportnál az igék ます előtti (hiragana) magánhangzó változásával, illetve a hiragana táblázat függőleges mozgásával történik a ragozás. (Például よみます esetén, ます az い-vel kötődik, és み hiragana tábla szerint függőlegesen egyet lefelé csúszik む lesz belőle, és ekkor ez már a szótári forma.)

Eznél az igéknél a て forma a ます előtti ひらがな szerint máshogyan változik.

m	t	k	s
よ <u>み</u> ます →よ <u>ん</u> で→よ <u>ん</u> だ	た <u>ち</u> ます →た <u>っ</u> て→た <u>っ</u> た	か <u>き</u> ます →か <u>い</u> て→か <u>い</u> た	お <u>し</u> ます →お <u>し</u> て→お <u>し</u> た
し <u>に</u> ます →し <u>ん</u> で→し <u>ん</u> だ	の <u>り</u> ます →の <u>っ</u> て→の <u>っ</u> た	ぬ <u>ぎ</u> ます →ぬ <u>い</u> で→ぬ <u>い</u> だ	
と <u>び</u> ます →と <u>ん</u> で→と <u>ん</u> だ	あ <u>い</u> ます →あ <u>っ</u> て→あ <u>っ</u> た		
Mivel a ます előtti hiragana mássalhangzója „M” „N” „B”, nevezzük ezeket Magyar Nemzeti Bank típusú igéknek.	Mivel a ます előtti hiragana (mással) hangzója „T” „R” „I” nevezzük ezeket TRI atron típusú igéknek.	Mivel a ます előtti hiragana mássalhangzója „K” „G” nevezzük Károli Gáspár típusú igéknek.	Mivel a ます előtti hiragana mássalhangzója „S” nevezzük Seiji típusú igéknek.

(2) 「～たことがあります」 Múltbeli tapasztalatot fejez ki: „volt már, hogy”.

日本へいったことがありますか。
いいえ、ありません。

Járt már Japánban?
Nem, még nem.

すもうを見たことがありますか。
はい、あります。

Látott már szumót?
Igen, láttam.

Mi a különbség a 「～ました」 valamint a 「～たことがあります」 között? 「おすしをたべましたか。」 Azt jelenti: „Megette a sushit?” 「おすしをたべたことがありますか」 Azt jelenti: „Evelt-e már sushit?”

(3) ～たり、～たりします

Cselekvések, állapotok részleges felsorolására használjuk. Több cselekvésből néhányat példaként kiemelünk.

Ige"-ta" formája+ri いったり、よんだり „-i" melléknév egyszerű múlt ideje+ri おおきかったり、さむかったり „-na" melléknév egyszerű múlt ideje+ri しずかだったり、げんきだったり névszó+da múlt idő +ri こどもだったり、せんせいだたり <p style="text-align: right;">+a mondat végére „shimasu”</p>

きのう、えいがを見たり、てがみを書いたりしました。Tegnap filmet néztem, levelet írtam。
しゅうまつは、ともだちと会ったり、テレビを見たりします。

Hétfőn a barátaimmal találkozom, tévézek.

Ezt a szerkezet ismétlődések leírására is szolgál.

雨がふったり、やんだりしています。 Hol esik, hol meg eláll az eső.

(4) 「～く/になります/なりました」 valamivé válni/valamivé vált

„-i" melléknév さむく+なります

„-na" melléknév きれいに+なります

névszó せんせいに+なります

こどもはせがたかくなりました。A gyerek megnőtt.

そうじをして、へやがきれいになりました。Takarítottam, ezért tiszta lett a szoba.

マリアちゃんは、10さいになりました。Mária 10 éves lett.

しょうらいは、せんせいになりたいとおもいます。A jövőben tanár szeretnék lenni.

20. lecke

(1) Egyszerű forma

A magyar nyelvben van tegezés és magázás. Japánban is van hasonló stíluskülönbség. A 20.leckében lévő egyszerű forma használata, olyan mint magyarul a tegezés, de a magyar tegezés és a japán egyszerű forma használata között van eltérés. Az alapszabály a következő....

- (barátok esetén) A kapcsolattól függetlenül idősebb (rangidős vagy magasabb évfolyamba tartozó) emberrel szemben nem használjuk a japán tegezést. (Ha ugyanabban az évfolyamban tanul, de egy kicsit idősebb, akkor még használható.)
- Azonos korúnak vagy fiatalabbnak tűnő, de még nem ismert személlyel szemben (inkább) ne használjuk a japán tegező stílust.

A japánul tanulóknak mindig azt szoktam ajánlani, hogy biztonságosabb az egyszerű forma helyett a ます formát használni. Érdeemes viszont mind a kettőt megtanulni, mert a japánok használhatják.

(1-1) Egyforma alakítás (Főnév illetve na-melléknév esetén)

→ A です egyszerű formája, és ennek ragozott formáit használjunk.

ます forma	Egyszerű forma
今日は ^{あめ} 雨 <u>です</u> 。 Ma esik az eső. あの人はきれい <u>です</u> 。 Az az ember szép.	今日は雨 <u>だ</u> 。 あの人はきれい <u>だ</u> 。
今日は雨 <u>じゃありません</u> 。 あの人はきれい <u>じゃありません</u> 。	今日は雨 <u>じゃない</u> 。 あの人はきれい <u>じゃない</u> 。
きのうは雨 <u>でした</u> 。 あの人はきれい <u>でした</u> 。	きのうは雨 <u>だった</u> 。 あの人はきれい <u>だった</u> 。
きのうは雨 <u>じゃありませんでした</u> 。 あの人はきれい <u>じゃありませんでした</u> 。	きのうは雨 <u>じゃなかった</u> 。 あの人はきれい <u>じゃなかった</u> 。

(1-2) Egyszerű forma képzése (i-melléknév esetén) → A です-t elhagyjuk.

ます forma	Egyszerű forma
今日はさむ <u>い</u> です。 Ma hideg van. あの人はあたまが <u>いい</u> です。 Az az ember okos.	今日はさむ <u>い</u> 。 あの人はあたまが <u>いい</u> 。
今日はさむ <u>くない</u> です。 あの人はあたまが <u>よくない</u> です。	今日はさむ <u>くない</u> 。 あの人はあたまが <u>よくない</u> 。
きのうはさむ <u>かった</u> です。 あの人はあたまが <u>よかった</u> です。	きのうはさむ <u>かった</u> 。 あの人はあたまが <u>よかった</u> 。
きのうはさむ <u>く</u> な <u>かった</u> です。 あの人はあたまが <u>よく</u> な <u>かった</u> です。	きのうはさむ <u>く</u> な <u>かった</u> 。 あの人はあたまが <u>よく</u> な <u>かった</u> 。

(1-3). Egyszerű forma képzése (ige esetén) → A szótári formát ragozzuk.

3.csoportos ige (rendhagyó)

(きます)	(します)	(いきます)
くる	する	いく
こ <u>ない</u>	し <u>ない</u>	いか <u>ない</u>
きた	した	い <u>った</u>
こ <u>な</u> な <u>かった</u>	し <u>な</u> な <u>かった</u>	いか <u>な</u> な <u>かった</u>

2.csoportos ige (E-ru, I-ru végű ige)

e	i
(たべます)	(おきます)
たべ <u>る</u>	おき <u>る</u>
たべ <u>ない</u>	おき <u>ない</u>
たべ <u>た</u>	おき <u>た</u>
たべ <u>なかつた</u>	おき <u>なかつた</u>

1.csoportos ige

(よみます)
<u>む</u>
よ <u>ま</u> <u>ない</u>
<u>んだ</u>
<u>ま</u> <u>なかつた</u>

1.csoportos, de rendhagyó

(あります)
ある
<u>ない</u>
<u>あつた</u>
<u>なかつた</u>

Az egyszerű formát azért is fontos tudni, mert az összetett mondatokban gyakran szerepelnek.

ごはんをたべるとき、「いただきます。」と言います。

Amikor eszünk (enni kezdünk) azt mondjuk: itadakimasz.

ごはんをたべているとき、はなしをしません。

Amikor eszünk (evés közben) nem beszélünk.

ごはんをたべたとき、「ごちそうさま。」と言います。

Amikor ettünk (befejeztük az étkezést) azt mondjuk: gocsiszózama.

わたしは、ねむいとき コーヒーをのみます。(Amikor álmos vagyok, kávézom.)

わたしは、こどものときいちごがすきでした。(Gyerekkoromban szerettem az epret.)

ねるまえにいつも本をよみます。Alvás előtt mindig olvasok.

私がかっこうからかえるまでここにいてください。Amíg én az iskolából visszajövök, maradjon itt.

Egy felesleges nyelvtan...

Az ige szótári formája + な erős tiltó parancs.

ねるな！ (Ne aludj!)

21. lecke

(1) Úgy gondolom..., azt hiszem..., szerintem....

Az egyszerű formájú mondat után tesszük a とおもいます。-t.

あしたは^{あめ}雨です。Holnap esős nap lesz.

あしたは雨だとおもいます。Úgy gondolom, holnap esős nap lesz.

きのう日本は雨じゃありませんでした。Tegnap Japánban nem esett az eső.

きのう日本は雨じゃなかったとおもいます。Szerintem, tegnap Japánban nem esett az eső.

ハンガリーはごはんがおいしかったです。

ハンガリーはごはんがおいしかったとおもいます。

Szerintem, Magyarországon finomak voltak az ételek.

あしたえいがを見ます。

あしたえいを見ますとおもいます。Úgy gondolom, hogy holnap megnézek egy filmet.

ペーテルさんはきのうたくさん^{べんきょう}勉強をしました。

(わたしは) ペーテルさんはきのうたくさん勉強したと思います。

Úgy gondolom, Péter tegnap sokat tanult.

A főnevek után szintén kitesszük a だ-t (vagyis a です szótári alakját):

あしたは雨です。Holnap esős nap lesz.

あしたは雨だとおもいます。Úgy gondolom, holnap esős nap lesz.

きのう日本は雨じゃありませんでした。Tegnap Japánban nem esett az eső.

きのう日本は雨じゃなかったとおもいます。Szerintem tegnap Japánban nem esett az eső.

これはいぬじゃなくて、ねこだとおもいます。Szerintem ez nem kutya, hanem macska.

Az -i típusú melléknevek után rögtön jöhet a とおもいます.

ハンガリーはごはんがおいしかったです。

ハンガリーはごはんがおいしかったとおもいます。

Szerintem Magyarországon finomak voltak az ételek.

このテキストはむずかしいとおもいます。Szerintem ez a szöveg bonyolult.

A - na típusú melléknevek esetében mindig kitesszük a melléknév után a だ-t (vagyis a です szótári alakját).

このまちはしずかだとおもいます。Szerintem csendes ez a város.

先生は今ひまだとおもいますか。Szerinted a tanár most ráér?

Kérdő mondat esetén csak a mondat végén állhat a か。

あしたは休みですか。(Holnap szünet lesz?)

あしたは休みだ~~か~~とおもいますか。(Szerinted holnap szünet lesz?)

今、何時ですか。(Most mennyi az idő?)

今、何時だ~~か~~とおもいますか。(Szerinted mennyi az idő most?)

「～について どう思いますか。」 -val rákérdezhetünk valaki véleményére.

ハンガリーのサッカーについてどうおもいますか。(A magyar fociról mi a véleményed?)

あまりつよくないとおもいます。(Úgy gondolom, nem olyan erős.)

でも、日本よりつよいとおもいます。(Szerintem viszont a japánnál erősebb.)

わたしもそうおもいます。(Én is úgy gondolom.)

そうですか。わたしはそうは、おもいませんが… (Hát, én nem úgy gondolom...)

(2) Azt mondtam, Azt mondta...

Az egyszerű formájú mondat után tesszük a と いいます。 / と いいました。 -t.

きのう、しょくばのかいぎがありました。わたしは、ひるやすみがみじかいと いいました。

Tegnap a munkahelyemen volt egy megbeszélés. Azt mondtam, hogy rövid az ebédszünet.

せいじさんは、いつもおなかがペコペコだ と いいます。 Seiji mindig azt mondja, hogy éhes.

先生は、あした休みだ と いいました。 A tanár azt mondta, hogy holnap szünet van.

ともだちは、日本からかえったとき、京都がすてきだった と いいました。 A barátom, amikor hazajött Japánból, azt mondta, hogy Kiotó gyönyörű volt.

Az idézőjelben viszont az áll, amit közvetlenül idézünk (úgy mint a magyarban).

日本人はおきたとき「おはよう。」と いいます。

日本人はごはんをたべるとき「いただきます。」と いいます。

日本人はごはんをたべたとき「ごちそうさま。」と いいます。

日本人はねるとき「おやすみなさい。」と いいます。(egyszerű forma után とき → amikor)

せいじ：わたしはいきます。

せいじさんは、「わたしは行きます。」と いいました。

せいじさんは、行く と いいました。

なく azt jelenti, hogy „sír”, de az állatok hangját a～となきます -al fejezzük ki.

日本ではいぬは「ワンワン」となきます。ねこは「ニャーニャー」となきます。ねずみ(egér)は「チューチュー」となきます。さる(majom)は「キーキー」となきます。うし(tehén)は「モーモー」となきます。うま(ló)は「ヒヒーン」となきます。ぞう(elefánt)は「パオーン」となきます。ぶた(disznó)は「ブーブー」となきます。せいじさんは「いたい!」となきます。

～と いいます helyett ～とかきます lesz, akkor azt írja...

せいじさんは、メールであしたくると書きました。Seiji azt írta, hogy holnap jön.

ちちはいつかえるかと聞きました。Apám megkérdezte, hogy mikor érek haza.

わたしは朝4時ごろ帰ると答えました。Azt válaszoltam, hogy hajnali 4 körül megyek haza.

(3) Talán

Ha az egyszerű forma után áll a でしょう, akkor „talán” lesz a jelentése. (gyakran たぶん-szóval együtt szerepel.)

あしたは、たぶん雨がふるでしょう。(Holnap talán esik az eső.)

きのう、日本で雨がふったでしょう。(Japánban tegnap talán esett az eső.)

せいじさんは、^{いまに}今何をしているのでしょうか。(Vajon most mit csinál(hat) Szeidzsi?)

たぶん、ねているでしょう。(Talán alszik.)

Vigyázz, főnév és na-melléknév esetén 「だ (です jelen, állítás egyszerű forma)」 eltűnik.

きょうは雨 | ~~だ~~ | でしょう。

きょうは雨 | じゃない | でしょう。

きのうは雨 | だった | でしょう。

きのうは雨 | じゃなかった | でしょう。

(4) でしょう

A 21.leckében lévő ~でしょう ↑ akkor használjuk, amikor igenlő választ várunk a partnertől.

アンナ：ペーテルさん、わたしはケーキをつくりました。たべてください。

ペティ：OK! いただきます。パク! う、う…まずい。

アンナ：どうですか。おいしいでしょう。

ペティ：え、いいえ…

アンナ：**おいしいでしょう。(Finom! Ugye?)**

ペティ：は、はい。

22. lecke

(1) A japán igék melléknévi igenévként is funkcionálnak.

女の人が	よむ	本	olyan könyv, amit nők olvasnak
今	よんでいる	本	az a könyv, amit most olvasok
だれも	よまない	本	az a könyv, amit senki sem olvas
せんしゅう	よんだ	本	az a könyv, amit múlt héten olvastam
あのたなに	ある	本	az a könyv, ami azon a polcon van

Az igék jelen idejű kijelentő, vagy tagadó szótári alakja **folyamatos melléknévi igenév** kifejezésére használható.

あした、7時にはじまる ^{えいが}映画に行きます。Holnap a 7 órakor kezdődő filmre megyek.

これは、日本で うっていないざっしです。Ez olyan folyóirat, amit Japánban nem árulnak..

あのめがねをかけている人は ^{たなか}田中さんです。Az a szemüveget viselő (szemüveges) ember Tanaka.

Múlt idejű (kijelentő, vagy tagadó) szótári igealakok **befejezett melléknévi igenévként** használhatók.

これは、きょねん日本で ^か買った本です。Ez az a könyv, amit tavaly vettem Japánban.

(szószerint: Ez a tavaly Japánban vett könyv.)

パーティーに来なかった人は ^{やまだ}山田さんです。Aki nem jött a bulira, az Yamada.

(szószerint: A bulira nem jött ember, Yamada.)

これは、ははにもらったコートです。Ez az a kabát, amit anyámtól kaptam.

これは母につくったケーキです。Ez az a torta, amit anyukám készített.

A jelzős szerkezetek gyakran módosítanak olyan főneveket, mint a „hito”, „tokoro”.

^{わたし}私が行きたいところは、とうきょうです。Az a hely, ahova menni szeretnék, Tokió.

わたしが うまれたところは ブダペストです。Az a hely, ahol születtem, Budapest.

りょこうに行かない人は、オルシさんです。Aki nem megy kirándulni, az Orsi.

Fontos: a jelzős szerkezet mindig a főnév előtt áll, amit módosít.

Összetett mondat esetén, a főmondat alanya után 「は」 partikula áll, míg a jelzői mellékmondat alanyát mindig 「が」 partikula követi.

…は、…が …です。

これは、{女の人が 読む} ざっしです。Ez olyan folyóirat, amit nők olvasnak.

これは、{ともだちが} すんでいる町です。Ez az a város, ahol a barátom lakik.

A jelzős szerkezet, valamint a módosított szó után állhat még egy módosító:

きのう見たえいがはおもしろかったです。A film, amit tegnap láttam, érdekes volt.

ともだちがアルバイトをしているみせで、ちゅうかりょうりを食べました。

Abban az étteremben, ahol a barátom részidőben dolgozik, kínai ételt ettünk

(2) A Öltözködéssel kapcsolatos kifejezések

A japán nyelvben különböző ruhadarabok felöltésére más-más kifejezést használunk.

かぶる	かける	きる	はく	する	しめる	まく
ぼうし kalap	めがね szemüveg	うわぎ kabát	スカート szoknya	イヤリング fülbevaló	ネクタイ nyakkendő	マフラー sál
		セーター pulóver	ジーンズ farmer	ネックレス nyaklánc		
		ブラウズ blúz	くつ cipő	ネクタイ nyakkendő		
		ワンピース ruha	くつした zokni	ベルト öv		
		きもの kimonó		とけい karóra		
				ゆびわ gyűrű		

あの赤い^{あか}ぼうしをかぶっている人はだれですか。Ki az a piros kalapot viselő férfi?

長い^{なが}スカートをはいている女^{おんな}の人はマリアです。Az a hölgy hosszú szoknyában , Mária.

23. lecke

(1) Amikor とき Uthalhat valamely esemény kezdetére, végére vagy időtartamára is.

① Forma

Főnév után

雨のとき、何をしますか。 ^{こうこうせい} 高校生のとき、すきなおんがくは何でしたか。

Jelen állítás 雨のとき、何をしますか。

Múlt állítás 雨のとき、何をしましたか。(雨だったとき、何をしましたか。)

Jelen tagadás 雨じゃないとき、何をしますか。

Múlt tagadás 雨じゃないとき、何をしましたか。(雨じゃなかったとき、何をしましたか。)

② Melléknév után

ねむいとき、何をしますか。 ひまなとき(amikor ráér)、何をしますか。

ねむいとき、コーヒーをのみます。 Amikor álmos vagyok, kávézom.

さむいとき、コートを着ます。 Amikor hideg van, kabátot felveszem.

na-melléknévek:

ひまなとき、何をしますか。 Mit csinálsz, amikor ráérsz?

③ Ige után

ねるとき「おやすみなさい。」と言います。

食^くべるとき、「いただきます」と言います。

Amikor eszünk (enni kezdünk) azt mondjuk: itadakimasz.

→ szótári forma + とき → amikor kezd

あるいているとき、じこを見ました。(Amikor gyalogoltam, láttam egy balesetet.)

→ ている + とき → amikor épp csinál vmit

おきたとき「おはようございます。」と言います。

→ szótári forma múlt ideje + とき → amikor befejezte

Tagadáskor

^{べんきょう}勉強をしないとき、何をしますか。(Amikor nem tanulsz, akkor mit csinálsz?)

わからないとき、^{ともだち}友達に聞きます。(Amikor nem értem, megkérdezem a barátaimtól.)

A とき-t használó mondat összetett mondat. A とき előtti mondat alárendelt mondat. Az alárendelt mondatban az alany után が áll.

あなたが、プレイステーションをしているとき、わたしたちは漢字の勉強をしていました。

Ha az alárendelt összetett mondat alanya megegyezik, akkor az alárendelt tagmondat alanya eltűnik.

あなたは、(あなたが) ひまなとき、何をしますか。

(2) ige egyszer forma + ~と

Ha általánosságban csinálsz valamit vagy történik valami, akkor ... fog következni.

(mivel ezek a mondatok általános dolgokat jelölnek, a második tagmondatban csak jelen idejű történés állhat.)

はるになると、あたたかくなります。(Ha tavasz lesz, meleg lesz.)

このボタンをおすと、コーヒーがでます。(Ha megnyomod ezt a gombot, kijön a kávé.)

たくさん食べると、ふとります。(Ha sokat eszel, elhízol.)

食べないとびょうきになります。(Ha nem eszel, beteg leszel.)

バスにのると、きもちがわるくなります。(Ha buszra szállok, rosszul leszek.)

24. lecke (1)

Az adást-kapást kifejező igék használatával világosan kiderül a kommunikációban szereplők egymáshoz viszonyított helyzete.

(1) ageru

あなたは だれに プレゼントを あげましたか。Ön kinek ajándékot adott?

わたしは ともだちに プレゼントを あげました。A barátomnak ajándékot adtam.

ペーテルさんは アンナさんに プレゼントを あげました。Péter Annának ajándékot adott.

Használhatjuk első személyben második, illetve harmadik személy felé (vagyis: én adok neked/nek); továbbá ha második személy ad harmadik személynek (te adsz neki); és ha harmadik személy ad harmadik személynek (ő ad neki). A következő esetekben azonban nem használható:

*あなたはわたしになにをあげますか。

*ペーテルさんはわたしになにをあげますか。

*ペーテルさんはあなたになにをあげましたか。

Ha valakit meg akarunk tisztelni, akkor az あげます helyett a さしあげます-t használjuk.

わたしは そうりだいじんに プレゼントを さしあげました。

A miniszterelnöknek ajándékot adtam.

Ha állatnak vagy növénynek adunk valamit, akkor az あげます helyett a やります-t használjuk. (Régen a „fiatalabb, vagy alacsonyabb rangú embernek ad” is やります-volt, most is él ez a szabály, de mostanában a mindennapi beszédben, ha valakinek adunk valamit, akkor inkább az あげます-t használjuk.)

わたしは いぬに えさを やります。A kutyának eleséget adtam.

わたしは はなに みずを やりました。A virágnak vizet adtam.

(2) morau

あなたは だれに プレゼントを もらいましたか。Ön kitől kapott ajándékot?

わたしは ともだちに プレゼントを もらいました。A barátomtól kaptam ajándékot

ペーテルさんは アンナさんに プレゼントを もらいました。Péter Annától ajándékot kapott.

A „valakitől” nem csak a に hanem a から-val is ki lehet fejezni. Amikor nem embertől, hanem intézménytől kap valamit, akkor inkább a から-t használjuk.

わたしは、ハンガリーせいふから くんしょうを もらいました。

A magyar kormánytól kitüntetést kaptam.

A もらう nem használható a következő személyekkel:

*あなたは、わたしに プレゼントを もらいました。

*ペーテルさんは、わたしに なにを もらいましたか。

Ha tiszteletreméltó, magasabb rangú személytől kap, akkor a もらいます helyett az いただきます-t használ.

わたしは そうりだいじんに プレゼントを いただきました。

(3) kureru

Ha nekem ad vagy nekünk adnak valamit, akkor a くれます-t használjuk.

あなたは、わたしに なにを くれますか。Ön nekem mit ad?

ペーテルさんは、わたしたちに プレゼントを くれました。Péter nekünk ajándékot adott.

Amikor beszélgetsz valakivel. Ha egy harmadik ember a beszélgető partnernek ad valamit. Akkor is くれます-t használunk.

ペーテルさんは、わたしに チョコレートを くれました。あなたには、なにを くれましたか。

ペーテルさんは、わたしに チョコレートを くれました。アンナさんには なにを くれましたか。

(Ha Anna lenne a beszélgető partner.)

Amikor egy harmadik személy szintén egy harmadik személynek ad valamit, általában az あげます-t használjuk, de ha valaki mégis くれます-t használna, akkor az azt jelenti, hogy akinek adta az közel áll hozzá.

ペーテルさんは、アンナさんに ケーキを あげたんだよ。

ペーテルさんは、(私たちのクラスの) アンナさんに ケーキを くれたんだよ。

A következő esetekben a くれる nem használható:

*わたしは あなたに プレゼントを くれました。

*わたしは ガーボルさんに プレゼントを くれました。

*あなたは アンナさんに なにを くれましたか。

*ペーテルさんは アンナさんに なにを くれましたか。

Ha tiszteletreméltó, magasabb rangú személynek ad, akkor a くれます helyett a くださいます-t használjuk.

そうりだいじんは わたしに プレゼントを くださいました。

Általában a családon belül az adás-kapás kifejezésben nem használunk tiszteleti formát.

Az alábbi táblázat a くれる és az あげる használatát mutatja:

	1. személy (én, mi) felé	2. személy (te, ti) felé	3. személy (ő) felé
1. személy (én, mi) felől		あげる	あげる
2. személy (te, ti) felől	くれる		あげる
3. személy (ő) felől	くれる	くれる	あげる

24. lecke (2)

(1) ...te ageru („valami szívességet ad”.)

わたしは、(ともだちのために) ともだちに ケーキを かってあげた。

Én (a barátom számára) barátomnak süteményt vettem.

Ebben az esetben ugyanannak adott szívességet és süteményt.

わたしは、(ともだちのために) ともだちのおとうとさんに ケーキを かってあげた。

Én (a barátom számára) a barátom öccsének süteményt vettem.

Ebben az esetben a „barát”-nak adott szívességet, de a süteményt a „barát öccsének” vette.

わたしは、(ともだちのために) ケーキを たべてあげた。

A barátom kedvéért megettem a süteményt.

Ebben az esetben a „barát”-nak adott szívességet, de a süteményt a beszélő „én” kapta.

わたしは、(ともだちのために) ケーキを もらってあげた。

Ebben az esetben a „barát”-nak adott szívességet, de a süteményt a beszélő „én” kapta.

わたしは お母さんを てつだってあげた。 Segítettem anyukámnak.

わたしは ともだちの しゅくだいを なおしてあげた。 Kijavítottam a barátom házi feladatát.

さしあげる-t használunk, ha nálunk magasabb pozícióban álló személynek tettünk szívességet:

わたしは先生にドアをあけてさしあげました。 Kinyitottam a tanár úrnak az ajtót.

(2)...te morau („valami szívességet kap”)

わたしは、ともだちに ケーキを かってもらった。

(Azt a szívességet kaptam a barátomtól, hogy) a barátom vett nekem süteményt.

Ebben az esetben ugyanaz kapta a szívességet és a süteményt is.

わたしは、ともだちに ケーキを かってもらった。

Ha én vagyok az eladó vagy a cukrászda vezetője....

(Azt a szívességet kaptam a barátomtól, hogy) a barátom vett süteményt.

Ebben az esetben „én” kaptam a szívességet, de nem biztos, hogy „én” kapom a süteményt.

わたしは、ともだちに ケーキを たべてもらった。

Ebben az esetben „én” kaptam a szívességet, a süteményt viszont a „barát” ette meg.

わたしは、ともだちに ケーキを もらってもらった。

Ebben az esetben „én” kaptam szívességet, de a „barát” kapott süteményt.

わたしは、日本レストランでバイトをしたとき、すしの作り方を教えてもらった。

Amikor egy japán étteremben dolgoztam, megtanították, hogyan kell szusit készíteni.

わたしは、妻に料理を作ってもらったことはありません。

A feleségem még sosem főzött nekem.

Ha magasabb pozícióban álló személytől kaptunk szívességet, akkor az **いただく** használata ajánlott:

わたしは、先生に **本を** **か**していただきました。

A tanár úr kölcsönadott nekem egy könyvet.

(3)...te kureta („valami szívességet ad nekem”)

ともだちは、(わたしのために) わたしに **ケーキを** **か**ってくれた。

(A barátom nekem adott egy olyan szívességet, hogy) a barátom vett nekem süteményt.

Ebben az esetben ugyanannak adta a szívességet és vette a süteményt.

ともだちは (わたしのために) **ケーキを** **か**ってくれた。

Ha én vagyok az eladó vagy a cukrászda vezetője....

(A barátom nekem adott egy olyan szívességet, hogy) a barátom vett süteményt.

Ebben az esetben nekem adta a szívességet, de a süteményt biztosan nem nekem vette.

ともだちは、(わたしのために) **ケーキを** **た**べてくれた。

Ebben az esetben nekem adta a szívességet, de a süteményt a „barát” ette meg.

ともだちは、(わたしのために) **ケーキを** **も**らってくれた。

Ebben az esetben nekem adta a szívességet, de a süteményt a „barát” kapta.

~てあげる、~てくれる mondat képzési módja és ~てもらう mondat alakítás módja más

①~てあげる、~てくれる esetén

わたしは **本を** **よ**んだであげた。

↑

(アンナさんのために)

ペーテルさんは **わたしに** **本を** **か**ったてくれた。

↑

(わたしのために)

Sima adás-kapás mondatban mindig szerepelhet ~に(-kinek, -kitől), de ~てあげる、~てくれる mondatban, csak akkor szerepelhet, ha az eredeti mondatban már benne van.

②~もらう esetén

かれは**本を** **よ**んだ

↓

わたしは (**かれはに** **本を** **よ**んだ) てもらった。

A ~てもらう mondat esetén, viszont mindig szerepelhet ~に (-ki által)

Megjegyzés:

Ugyanúgy, ahogy a 「～てあげます」 esetében, itt is előfordulhat, hogy a 「わたし」 után 「を」, vagy 「の」 partikula áll.

せんしゅう、山田さんは わたしを ゆうしょくに しょうたいしてくれました。

Múlt héten Yamada meghívott engem vacsorára.

Néhány más ige, amikor a 「わたし」 után 「を」 áll:

あんないする(elkalauzol, elvezet)、えらぶ(választ)、おこす(felébreszt)、おくる(elküld, elvisz)、そだてる(nevel, felnevel)、たすける(segít)、ほめる(dicsér)、よぶ(hív).

Mégegyszer összefoglalva a következő mondattípusok lehetségesek:

Hogyha: **(Én) megadtam** Máriának a telefonszámom.

わたしは マリアさんに でんわばんごうをおしえてあげました。

わたしは マリアさんに でんわばんごうを おしえてさしあげました。

Hogyha: Mária **megadta nekem** a telefonszámát.

マリアさんは わたしに でんわばんごうを おしえてくれました。

マリアさんは わたしに でんわばんごうを おしえてくださいました。

わたしは マリアさんに でんわばんごうを おしえてもらいました。

わたしは マリアさんに でんわばんごうを おしえていただきました。

25. lecke

(1) ~たら ha/amint

Kétféleképpen értelmezhető:

① hogyha a feltétel bizonytalan, akkor a főmondat csak a megvalósulásának lehetőségét foglalja magában. Ebben az esetben **feltételes mellékmondat**ról beszélünk. Ilyenkor a mondat kezdődhet 「もし」 (ha)-val is.

あした ひまだったら、えいがかんに行きませんか。Ha holnap ráérsz, nem megyünk moziba?

もしやすかったら、^か買います。Ha olcsó, megveszem.

^{あめ}雨がふったら、行きません。Ha esik, nem megyek.

たからくじにあたら、^{いえ} ^か家を買います。Ha nyerek a lottón, veszek egy házat.

^{かね}お金があたら、^{りょこう}旅行に行きたいです。Ha lenne pénzem, utazni szeretnék.

あなたが食べたら、わたしも食べます。Ha megeszed, én is megeszem. (Vagyis megvárom, hogy te előbb megeszed, és ha nem lesz semmi bajod, én is megeszem.)

Tehát a fenti esetekben, hogyha a beszélő által feltételezett dolog bekövetkezik, akkor valósul meg a második cselekvés.

② hogyha a feltétel biztosan bekövetkezik, akkor a főmondat ennek megvalósulási idejét jelzi. És ebben az esetben **időhatározói mellékmondat**ról beszélünk.

10時になったら、^で出かけましょう。Amint 10 óra lesz, induljunk el (10 órakor induljunk el).

^{いえ}家へかえたら、すぐシャワーをあびます。Amint hazaérek, rögtön lezuhanyzom.

^{えき} ^つ駅に着いたら、^{でんわ}電話します。Amint az állomásra érek, telefonálok.

お酒をのんだら、あたまがいたくなりました。Amikor szakét ittam, megfájdult a fejem.

„Kérdőszó+Ige+たら” szerkezetet tanácskérés esetén használjuk:

まいごになったとき、どうしたらいいですか。Mit tegyek, ha eltévedek?

ひがしえきへは、どうやっていったらいいですか。Hogy jutok el (hogy menjek) a Keleti Pu.-ra?

A „Ige+たら+どうですか” szerkezetet meg tanácsadásra, javaslat kifejezésére használjuk:

A: あたまが いたいです。 Fáj a fejem.

B: ^{くすり}薬をのんだらどうですか。 Mi lenne, ha gyógyszert venne be?

(2) ~ても még ha

Megengedő jelentést fejez ki. A főmondatban jelölt cselekvés akkor is bekövetkezik, hogyha a mellékmondatban állítottak nem valósulnak meg.

あした雨がふっても、りょこうに 行きます。Holnap még ha esik is, elmegyek kirándulni.

こんなことは こどもでも わかります。Ilyesmit még egy gyerek is megért.

いくら たかくても、買いたいです。 Bármilyen drága is, meg akarom venni.

車で行っても、バスで行っても、じゅぎょうにおくれます。 Akár kocsival megyünk, akár busszal, lekéssük az órát.

なんかいやってみても、できません。 Akárhányszor is próbálok, nem sikerül.

A 「～たら/だら」 és 「ても/でも」 szerkezeteket ige, melléknév, valamint főnév esetében a következőképpen képezzük:

1. csop. ige	よむ、よみます まつ、まちます かく、かきます およぐ、およぎます はなす、はなします いく、いきます	よんだ+ら まったら+ら かいた+ら およいだ+ら はなした+ら いった+ら	よんで+も まって+も かいて+も およいで+も はなして+も いって+も
2. csop. ige	たべる、たべます みる、みます	たべた+ら みた+ら	たべて+も みて+も
3. csop. ige	する、します くる、きます	した+ら きた+ら	して+も きて+も
i-végű melléknév	やすい おいしい	やすかった+ら おいしかった+ら	やすくて+も おいしくて+も
na-végű melléknév	すき+です きれい+です	すきだった+ら きれいだった+ら	すきで+も きれいで+も
főnév	あめ+です	あめだった+ら	あめで+も

Láthatjuk, hogy a 「～たら/だら」 tulajdonképpen a múlt idejű alakhoz kapcsolódó ら.

A 「ても/でも」 pedig a て-formához kapcsolt も(is).

A -na végű melléknevek és a főnevek esetén mindig a hozzájuk kapcsolódó です-t ragozzuk.